

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimai nedelje in praznike, ter veja po petih prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tiste dežele toliko več, kolikor znača poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila trikrat, po 10 h, če se trikrat dvakrat in po 8 h, če se trikrat trikrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritičju. — Upravljalstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telepon št. 34.

Posebne živilke po 10 h.

Upravljalstva telepon št. 85.

Voliči!

Avstrijski narodi stojé na pragu nove dobe. Mogočni vihar ljudske volje, pridrvivši izza Urala preko ruskih step, je storil, da je zašumelo tudi v avstrijskem lesovju . . . In tako se je zgodilo, da je v zgodovinski pozni jeseni leta 1905. dunajska vlada slovesno priznala nujno potrebo dejanske izvedbe načela politične enakopravnosti vseh državljanov. In iz tega priznanja rodilo se je to, kar nazivljamo danes **slošno in enako volilno pravico** v najvišje zakonodajno zastopstvo. **Po krivici tako nazivljamo!** Zakaj tudi to pot je jasna pravica podlegla nasilstvu sebičnih političnih špekulacij in demokratizovanje Avstrije je ostalo le **navidezno**. Po krivdi stoletne nazadnjaške kulturne politike avstrijskih vlad, uklenjene so po mnogih deželah široke agrarne mase še vedno v srednjeveško duševno jerobstvo in zategadelj je splošna zmaga **prave ljudske volje nemogoča brez zadostnega zavarovanja volilne svobode zoper zlorabo cerkve in vere**. Tega poguma pa avstrijski parlament ob odločilni uri ni imel in zategadelj je ustanovil, odstranivši krivično nadvlado gospodarsko najjačih stanov, nič manj krivično, a dosti pogubnejše **demagoštvo klerikalizma**.

Za manjše slovanske narode in zlasti za nas Slovence pa je toli slavljenja volilna reforma nevredna karikatura enakopravnosti tudi v nacionalnem pogledu. Uzakonilo se je nezaslišano laž, da je 18.000 nemških Kočevcev več vrednih, kot trojno število slovenskih državljanov. In med grobokopi čl. XIX. državnih osnovnih zakonov, ustanovivšega že pred štiridesetimi leti narodno enakopravnost slovenskega naroda, gledati smo morali z nepopisnim ogorčenjem v srcu tudi verolomne zaupnike slovenskega naroda samega! Poslance one stranke, ki si prisvaja ime slovenske in ljudske, ki je pa s hladno dušo dopustila, da se je na stotisoče obmejnih in zlasti koroških bratov zvezanih in uklenjenih položilo na žrtvenik vsenemškega nasilstva — v znamenju „splošne in enake volilne pravice“. Samo da je preprečila pravično izenačenje posameznih stanov na Kranjskem, da so ji njeni nemški zaveznički na milost in nemilost izročili napredna kranjska mesta in trge, oropana tistega varstva zoper krivično utopljenje v brutalnosti številk, katerega varstva se nemškemu meščanu niti trenotek ni odrekalo!

In sedaj stopa ta stranka, svoje žalostne, v znamenju narodnega izdajstva izvojevane zmage pijana pred vas, zavedni slovenski volilci vojvodine Kranjske, preteč in pa veleč, da morate tudi vi ukloniti svoj tilnik pod njen sramotni jarem. Zvezde vam klati v to svrho z neba, vam, istim meščanom, ki vas je pahnila par mesecev preje v politično brezpravje. V isti sapi pa hujška in šejuje zoper vas slovenskega kmeta v poguben gospodarski boj. Mobiliziranje stanu zoper stan, to je orožje, to je narodnogospodarski blagoslov klerikalne stranke tam, kjer je volilna reforma, skrajno krivična v narodnem in socijalnem oziru, **desno roko k truplu privezala svobodomiselnini, narodnonapredni stranki**. Zbog tega nam napoveduje po deželi lahek pogoj in gotovo smrt, sebi pa neomejeno gospodstvo. Toda, če je privezana **desna roka**, pa z levo oprimate meč duševnega in kulturnega osvobojenja slovenskega naroda, vi napredni in svobodomiselnii volilci dežele Kranjske! Tudi tako je že zmagal marsikateri hrabri vojščak za pravično in pošteno stvar. Taka zmaga je potem nad vse častna. — In veselo znamenje nam je zabeležiti za ta boj. **Ponekod se je kmetski stan že sam uprl in organizoval zoper nezanosno jerobstvo klerikalne stranke.** Ta odpor, to organizacijo kar najkrepkeje podpirajte, narodnonapredni volilci! Neustrašeni in v trdno sklenjenih vrstah stopajte na volišče, na bojišče. Vsak posamezni vaš glas, naj bo odločilen za zmago ali ne, naj bo glasen in plamteč protest zoper narodno verolomnost brezdomovinske klerikalne stranke, bodi slovesna manifestacija, da je narod slovenski željan stopiti v vrsto prvih kulturnih narodov in da žele vsi stanovi slovenski, da želite zlasti meščan in kmet živeti in napredovati svobodno v bratski slogi, socijalni in gospodarski.

Voliči! Možje, katere vam priporočamo po nekaterih okrajih za izvolitev v državni zbor, vam ne delajo visokodonečih in mamljivih oblub. Prevestni so za to vzpričo žalostnemu položaju, v katerega je pahnila narod slovenski slepa gospodstvaželjnost klerikalne stranke. Obljubujejo vam pa na svoje poštenje, da bodo, neodvisni navzgor in navzdol, vsikdar in povsodi izvrševali svojo dolžnost napram narodu in vsem delujočim stanovom njegovim. In to je več, kot zamore in sme obljubiti katerikoli klerikalni kandidat! Ti možje so:

1.) Za volilni okraj: Vrhnička, Logatec, Idrija in Čerknica:

Ivan Gruden

posestnik na Jeličnem vrhu.

nadalje sledi neodvisni kmetski kandidat, katere je sklenila narodnonapredna stranka podpirati:

3.) za volilni okraj: Ljubljanska okolica:

Janko Žirovnik

nadučitelj v Št. Vidu.

4.) Za volilni okraj: Kamnik, Brdo:

Matej Sršen

posestnik in župan na Skaručni.

2.) Za volilni okraj: Radovljica, Kranjska gora, Tržič:

Ivan Čop

posestnik v Mostah.

5.) Za volilni okraj: Vel. Lašče, Ribnica in Žužemberk:

Anton Rudež

posestnik v Ribnici.

6.) Za volilni okraj: Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Lož:

Josip Dekleva

posestnik v Postojni.

Toda mera klerikalne ošabnosti še ni dopolnjena! Tudi po beli Ljubljani steguje svoje pohlepne roke. V zvezi z Nemci in socialnimi demokrati naskakuje to doslej nepremagljivo trdnjava slovenskega naprednjaštva in svobodomiselnosti. Upa in nadeja se, da zoper tri fronte ne boste vztrajali niti vi, napredni volilci ljubljanski, vi, ki ste garda slovenskega naroda! In naj vam je dvigniti na vsikdar neomadeževani šeit bele Ljubljane tudi njenega prvega meščana, moža, v katerega so danes vprte nadpolne oči celega slovenskega naroda,

Ivana Hribarja
župana ljubljanskega.

Voliči! Somišljeniki! Z mirnim srečem in jasnim čelom polagamo v vaše roke usodo in bodočnost slovenske prestolice. Trd in neizprosen budi boj, a izid ne more biti dvomljiv, čim vsakdo izmed vas, na čemer niti trenotek ne dvomimo, stori dne 14. majnika svojo dolžnost napram sebi, napram središču Slovenije, napram celokupnemu narodu slovenskemu! Tisti dan bodo in morajo biti v prah strte in pogažene blazne nade brezdomovinstva in še v poznih letih čitali bodo s ponosom naši potomci v zgodovinski knjigi slovenskega naroda: **Tisti čas, ko so do neba pljuskali valovi narodnega in kulturnega nazadnjaštva, je ponosno zaplapolala nad belo Ljubljano svetla in sveta trobojnica Slovenstva, svobode in napredka!**

V Ljubljani, koncem aprila 1907.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Zakaj je dr. Šusteršič postal prijatelj veleposestnikov?

Kakor je slovenskemu svetu znano norčeval se je ta ljudski tribun še leta 1905. v državnem in deželnem zboru iz veleposestva ter mu je celo brce obluboval. Zgodil se je pa čudež in postal je iz Savla Pavel in iz krvolčnega sovražnika veleposestnikov prijatelj njih ter je pozbavil svoje prejšnje besede in grožnje počel v deželnem zboru kranjskem paktirati z veleposestniki na škodo slovenskega naroda. Živo so v spominu slovenskemu občinstvu tisti famozni naklepi, vsled kojih je Šusteršič kratko prej zasmehovanemu in nebodigatreda proglašenemu veleposestvu, če tudi je nemško po svojem mišljenju, zagotovil povsem neprimereno veliko število dosedanjih deželnozbornih mandatov za vse večne čase. Pred letom je z jekizom ekscelencem Šveglom in grofa Barba iz deželnega zabora ven metal in iz dvorane podil, pri razpravi monstrozne volilne predloge za Kranjsko je pa zatajil samega sebe in v objemu z baronom Šveglom temu prizagal, da mu pusti vseh deset mandatov za nemško veleposestvo, samo da mu Nemci pomagajo obglavit te preklicane liberalne poslanke v deželnem zboru.

Stari lisjak Balohov Jože udaril je takoj v roko dr. Žlindre in kupčija je bila gotova, saj ne bo barona Šveglia nič bolelo, če se naprednim slovenskim poslancem glave odbijejo. Pri tem pa imajo nemški veleposestniki velik dobiček, da ostanejo za nedogledne čase v mirni posesti svojih deželnozbornih mandatov in da imajo kot zavezničke naše ljube klerikalce, ki so bili do tedaj zakleti njihovi sovražniki.

Energični odpor slovenskih naprednih poslancev je bil uničil vse te spletke klerikalnega vojskovodje dr. Šusteršiča in pa ž njim združenih nemških veleposestnikov in sedaj bode bržas še nekaj vode v Savo poteklo, predno se uresničijo pobožne želje klerikalcev in Nemcov v deželnem zboru.

Pri razmotrivanju vprašanja po vzrokih, ki so to nenavadno zvezlo klerikalcev in Nemcov povzročili, najdemo dva merodajna faktorja, ki sta na dr. Šusteršiča učinkovala pri njegovem nečednem političnem postopanju.

Prvič je iskal zaveznikov, da bi bila volilna reforma v deželnem zboru sprejeta in da bi bili vsled novega volilnega reda narodnonapredni poslanci iz deželnega zabora pognani in napredna stranka iz deželnega zabora izključena.

Slo se je torej v prvi vrsti dr. Šusteršiču za to, da postane neomejeni zapovednik v deželnem zboru in si prilasti vso politično moč in nadvlado.

LISTEK.

SURSUM CORDA!

Pomladnje slike. Spisal J. G. Dobletinski.

Oj ljuba, če bi jug ne vel,
nikdar bi ne bil prišel...
Le jadra jug še bolj napni!

Krmarjeva pesem iz opere
„Afričanka“.

Bila je neizmerno dolga doba počitka, ki se je sčasoma spremenil v nekako topo in mrtvo otrplost. Vse je mirovalo, pogrenjeno v splošno spanje in prav nič ni dramilo molčenosti in miru. Dežela je spala in spalo je mesto, spal je hrib in log, in po gorskih žlebih in nizkih grapah ter vse naokrog se je pretakalo spanje, v katerem smo snivali sanje, medle in nerazločne. Le zdaj pazdaj so se od nekod začuli zategnjeni in nerazločni vzdih in priplaval je po vsemiru do nas zvenec vrišč, podoben ječanju izgubljene duše. Ob tem ječanju nas je vsikdar spretele bojanen in žalost se nam je naselila v dušo, da je postala zbgana in nestalna. — To vse je trajalo dolgo, neizmerno dolgo, v bledih dneh pogina, in ko so

Dalje je pa ta gospod imel že tudi svoje posebne varoke, da je povsem nepričakovano stopil na stran veleposestnikov in to kakor se vidi iz povsem nečednih sebičnih namenov. Mož se je namreč spomnil stare prislove, danes meni, jutri tebi in zbal se je, da bi ga ista usoda, kojo je hotel nakloniti kranjskemu veleposestvu, ne zadelo v kratkem morda kod drugod.

Dr. Šusteršič namreč ni samo advokat, državni in deželni poslanec, zapovednik klerikalcev vse Kranjske; on je obenem tudi večkratni graščak in sicer posestnik graščine Boštanj pri Ratečah in posestnik graščine Bistriške. Obe graščini sta vpisani v deželni deski kranjski in oziroma Štajerski in dični ta ljudski tribun si je mislil, če sem že po milosti božji dvakratni graščak, zakaj bi ne užival tistih političnih pravic kakor moji predniki in če so že ti vživali politične predpravice kot volilci za deželni zbor, hočem jih tudi jaz v istem obsegu uživati. To je tudi popolnoma logično mišljeno, samo to ni prav, da je dr. Šusteršič pred kratkim časom veleposestvu vse pravice odrekel in ga iz deželnega zabora kot neopravilenega izganjal, dočim je sedaj iz gole sebičnosti počel se za veleposestvo, to je za isto nepotrebitno in zastarelo institucijo zanimati in z Nemci v deželnem zboru kranjskem krajivo kupčijo sklepati. Iz teh navajanj oziroma dejstev je pač jasno, da je dr. Šusteršič za ljudske in narodne koristi toliko, kakor za lanski sneg in da igra v njegovem življenju glavno vlogo najgraj egoizem in želja po neomejenem gospodstvu v kranjski deželi. Njegovo geslo je: Alah je velik in Šusteršič je njegov prerok! In tak človek potem po shodi laže, da je pri vsem svojem delovanju ostal berač s čistimi (?) rokami, dočim si je v teku manj kot 10 let pridobil s spretnimi mahinacijami samo dve graščini, ki staneta okrogel milijon in dvakrat stopetdeset tisoč kron, na katerih ni ne vinjarja dolga in ki sta popolnoma izplačani.

Kdo izmed slovenskih juristov in politikov je razumel bolj narodno gospodarstvo praktično izvajati, kakor dr. Šusteršič in kdo je v tako kratki dobi postal lastnik dveh velikanskih graščinskih posestev? Slovenski mati dosedaj še ni tacega ženjalnega človeka rodila, kakor je skromni naš dvakratni graščak in prijatelj kranjskega kmeta trpina in berača.

On lahko trdi s kranjskimi duhovniki: ne glejte na to, kar delam in kako živim, marveč poslušajte samo moje besede in ravnajte se po njih in dobro se boste godilo meni in vam. Njegove besede so največje nasprotje njegovega delovanja in njegovega življenja in vendar je on vrhovni zapovednik vse Kranjske, kar priča, da je še mnogo slepcov v tej nesrečni deželi. —

Toda počelo je svitati tudi v zadnjih vaseh in buditi so se začeli duhovi slovenskega naroda iz stolet-

nega spanja. Zora puca, bit će dana! in izginila bode teme, kojo so dr. Šusteršič in klerikalci umetno vzdružali med našim narodom. Ta narod se prebuja in vstal bode in stri spone in verige, v katere ga je nasadnjaštvo in klerikalstvo ukovalo bilo in pohodil bode svoje zatiralce in trinoge, kakor so dr. Šusteršič in njegovi pripadniki. In mi kličemo torej pogumno: dvigni se slovenski narod, vstan in poženi tisto drhal, ki te tlači v temo in hoče v nevednosti in duševni in telesni sužnosti obdržati in še nadalje izžemati in issesavati v svoje sebične namene. — In ravno sedaj, ko so volitve v državnem zboru pred durmi, je treba, da postopa slovenski narod skrajno premisljeni in odločno in da voli v državnem zboru edino le može, ki imajo srce za ljudstvo, ne pa le za svoje umazane sebične namene, za koristolovstvo in za politično nadvlado in gospodstvo, kakor so to klerikalni četovodje in kandidati. Glasujte proti njim za neodvisne prijatelje naroda! —

Pismo iz Hrvatske.

Gibanje proti Madžarom. — Stališče koalicije. — Volilna reforma.

V Zagrebu, 25. aprila.

V zadnjem času je zavladal v koalicionskem časopisu oster in odločen ton proti Madžarom in zunanjim motriteljim bi lahko prišli na misel, da to znači bankeroti politike novega kurza, ki se je rodil v znamenju sporazuma z Madžari. Zato se mi zdi potrebno, da po možnosti na kratko informiram slovensko občinstvo o pravem stanju stvari.

Kakor se bodo čitalci teh pisem spominjali, sem često naglašal ob rojstvu novega pravca v naši politiki, ki je povzročila znano reško resolucijo, da ta politika ni nikako madžarsko, marveč realna politična potreba, da se rešimo nasilnega režima, ki bi bil ob državnopravni pasivnosti opozicije večen. Bivši madžaroni, Khuenova garda, so edini stali pro forma na zakonskem stališču (na nagodbi iz l. 1868.) nasproti Madžarom. Vsaj ostala opozicija je bila „revolucionarna“, ker ni priznavala ta temeljni zakon, zato so tudi Madžari odobrili vsakodobi tudi najhujše nasilstvo proti takti opoziciji, ker so to smatrali za koristno za madžarske državne ideje. Madžaroni so bili, da se obdrže v mislosti Madžarov, vedno popustljivi glede na naše elementarne, z zakonom zajamčene pravice, zaradi tega so se doma mogli držati samo z brutalno silo pred nevoljo naroda. Tako se je zgodilo, da se je kršila nagodba na vseh koncih in krajeh, da se je namenoma rušila naša avtonomija in da se je na znotraj uvedla docela absolutistična vlada.

Neplodno politiko pravnega dolgotrajnega poniževanja so spoznali najprej mlajši elementi v opoziciji, zato so začeli zagovarjati idejo, da je treba pričeti z etapno politiko: najprvo je treba na znotraj ojačati,

obranci ono, kar imamo v zakonu zjamčeno, a šele kasneje lahko stopimo korak naprej; zato ni pametno se postavljati z daleč oddaljenim ideošom Velike Hrvatske, v resnici pa se približevati ruinu naše male Hrvatske.

Ta ideja je končno prevladala pri pošteni opoziciji, ki je ugrisnila v kislo jabolko, da stopimo mi Hrvati v sporu med Avstrijo in Ogrsko na stran Madžarov za ceno, da se nam dovoli nemoteno po svoje uredit naše notranje razmere. A kasneje se bo delo nadaljevalo, da se rešijo vsa naša sporna državnopravna vprašanja.

Samo na ta način se je moglo podklopiti temelj madžarom v Pešti, ki so stali v oni dolgotrajni krizi bolj na strani Dunaja; samo tako se je posrečila pri volitvah zmaga nad madžarom, ker so bile volitve svobodne; samo tako je moglo priti do nove koalicionske vlade, dasi koalicija niti sedaj nima absolutne večine v saboru.

In naravno, takoj so se pokazale neizmerno blagovorne posledice te realne politike. Ne samo, da je nastal znotranji preokret in da je zavladala svoboda, nego se baš sedaj kaže v spornih vprašanjih z Madžari temeljna druga, odločna samosvestna politika.

Prišli so pač na krmilo vlade odgovorni elementi, ki so odvisni od narodne volje, ne pa od mislosti od zgoraj, zato pa tudi zgorajti elementi morajo že v svojem interesu računati z javnim mišljenjem s samo narodnimi interesimi.

Nihče izmed ustvariteljev tega novega kurza se ni varal z misljijo, da bo z reško resolucijo zavladal mir in idealna ljubezen med Hrvati in Madžari. Vedelo se je, da bo še boja, ker je naš medsebojni odnos preveč zapleten, a Madžari imajo velik apetit, toda ravno zato, da se zdržimo v tem boju, morali smo kreiniti na druga pota, da bomo oboroženi za odločno bitko, da zakonito ne reprezentujejo naš narod prodani elementi.

Toda preden se je splošno pričakovalo, začelo se je medsebojno drženje med nami in Madžari. Koalicija je v svojem programu odgovorila sanaciju državnopravnih žalitev in prepirov, dokler se ne izvedejo ustavne reforme. V istem času pa prihajajo novi zajedniški zakoni, s katerimi Madžari na podlagi prejšnje napačne prakse hočejo uzakoniti tako žalitve kakor tudi gospodarsko izmožgovanje. Oni še v zanaprej v zajedniških službah dosledno zapostavljajo Hrvate ter hočejo preko želesnic pri nas kolonizirati Madjare, da ustavljajo madžarske šole itd.

Tu mora priti do spopada, ker koalicija ne more zaradi nemotenega odnosa napram Madžarom popuščati v teh vprašanjih, ker bi se tako mogle izvesti okleščene ustavne reforme, ali bi pa — koalicije zmanjkalo, a na rod bi bil zopet pahnjen v vrtinec

domačih špekulantov, ki bi uveli in provzročili reakcijo in nedogledne katastrofe.

Zato je izvrševalni odbor koalicije, ki se je nedavno obenem z vladom posvetoval o položaju, sklenil, da za sedaj ne izzove z naše strani staro sporno vprašanja, toda v aktualnih stvareh, v novih poskusih, da se utrdi naša avtonomija, je treba postopati najodločneje. In naša vladu vodi sedaj res tiki boj z madžarsko vladom glede raznih tekočih zadev.

Te dni odide naša delegacija v Pešto, da sodeluje pri raznih skupnih zakonih, in na to delovanje se čaka z napetostjo, ker brez dvoma pride do odločnega koraka s hrvaške strani.

Več zunanjih časopisov je prislo napačno vest o volilni reformi. Kakor znano, izvolil se je v hrvaškem saboru že lansko jesen odbor, ki mu je naročeno, naj izdela volilno reformo na temelju splošne volilne pravice. Ta odbor se je posvetoval in določil nekatera glavna načela. Toda pri nas je mnogo konzervativnih elementov, ki jim ne gre v glavo, da bi mogli imeti kmalu splošno volilno pravico, drugi zopet ne verujejo, da bi taka temeljna reforma dobila kraljevo sankcijo, dokler se ne izvede na Ogrskem, a tretji se boje, da bi potem prišlo do resnih komplikacij, zato bi bilo dobro, da se čimprej vsaj razširi volilna pravica. In tako je sklenjeno v odboru koalicije, da se predloži še v tem zasedanju, v mesecu maju, zakonski načrt, s katerim se znižuje cenzura od 30 K na 10 K. Toda odbor za splošno volilno pravico bi še nadalje delal.

Nagodba.

Dunaj, 26. aprila. V Dunajskem Novem mestu je imela včeraj zborovanje zveza avstrijskih delodajalcev. Zborovalci so brzojavili ministarskemu predsedniku, naj izposluje, da se v prestolni govor prigodom otvoritve državnega zabora sprejmejo cesarjeve besede, s katerimi se pomirjajo avstrijski industrijeti glede nagodb z ogrsko vladom.

Kancelparagraf na Ogrskem.

Budimpešta, 26. aprila. Po slanskem zbornico čakajo brezkončne debate. Justični minister namreč predloži zakonski načrt, naj se volilne zadeve pridelijo v razsojevanje kraljevi kuriji. Ta zakon obsega takozvani kancelparagraf, ki ga je svoječasno pobijal Szilagyi. Po tem zakonu se sme mandat razveljaviti, ako se dokaže, da se je v volitvi ščuvale s prižnico in sploh v cerkvi. Ljudska stranka si prizadeva, da bi se ta paragraf črpal.

Dalej v prilogi.

terega si imela danes za posom, ko si prišla k naši materi ... Daj ga no! je prosil fant in šepetal dalje: „Že prej bi najrajiši poprosil zanj, pa so bili mati poleg. Zato sem prišel sedaj po njega ... Ali ga daš?“

Dekle je izginilo od okna. Sem od vasi se je v tem trenotku zaslišala ubrana pesem vaških fantov:

„Prišla je pomlad zelen, kak si lepo razcvetena ...“

Fantje so dopeli prvo kitico in napravili v poslednjem akordu neizmerno dolgo korono. — V tem je prišlo dekle nazaj k oknu. Njena bela roka, v kateri je držala šopek, se je zablesketala skozi omrežje, na katero je padala mesečina. — „Na!“ je reklo dekle v smehu, ter mu podalo šopek. On pa je začel poljubovati sedaj šopek, sedaj roko deklečino. —

Mrači se. V hribu pojde kos včerne pesmico v kratkih presledkih in kliče svojo ljubico k počitku. V daljavi se je oglasil večerni zvon. Zadišal je jasmin, južne sapice pa odnašajo šumenje bližnjega mesta tja nekam daleč. Čiček se je še poslednjič oglasil prav blizu. Na klopcu, za živo mejo, sedi mlad parček v

smrtni sence plavale po ozračju. Bil je to pokoj, ki je postal močnejši in neznošnejši od dne do dne.

Kar naenkrat pa je stresel vsemir silni klic: Kraljica prihaja! ... Ob tem klicu je bilo videti, kakor bi se za hip zgenila cesta in se stresel mestni trotoar. Ob mogočnem tem klicu je naenkrat oživila planina in log, polje je ozelenelo in travnik, zaduheta je njiva, prebudil se je les in zažuborel je potok v gori, skrit kakor lisija dlaka.

Tak je bil klic, ki je stresel vsemir in prebudil spečo naravo. Tedaj se je zdramilo tudi prebivalstvo ter radostno prisluškovalo silnemu klicu. Prihajal je v mesto vitez na iskrem konju, ves v zeleni opravi in klical kakor kraljevi herold z močnim glasom: Kraljica prihaja! ... Meščani so začeli odpirati vrata na stežaj in hiteli na ulice in odpirali so okna ter jih ozajšali s zelenjem in pestrim cvetjem, da tem lepši sprejmejo prihajajočo kraljico. Neizmerna radost je objela slovenska srca. Prišel je vitez na široki trg sredi mesta in se je popel z konjam na veliki kup oledelega snega ter zaklical od tam: Kraljica prihaja! ...

Ko je hipoma skopnel sneg pod konjevim kopitom, je jahal dalje, ter klical venomer z monotonom glasom enake besede

Avstro-ogrski armadi.

Berolin, 26. aprila. Iz tistih avstrijskih krogov, ki jim je na tem, da oba parlamenta čim preje dovolita čim največ za vojaštvo, je prinesla „Voss.“ Ztg. “članek o zaostalošči (?) avstro-ogrsko armade. Tu se navaja, da se stotnije čimdalje bolj krčijo, ker ni dovolj vojakov. Nove havbice leže nerabljeni v arzenalih, ker ni moštva za nje, pri vsem tem pa je italijansko bojno brodovje dva do trikrat močnejše. Vse to mora baje vzemiriti vsakega patriota in vsakega pristaša — trozvez (aha!). Sedaj razpravljajo o novem brambnem zakonu, s katerim bi se vojaška služba skrajšala na dve leti. Člankar pravi, da se to ne sme zgoditi, ako se obenem ne zviša število novincev. Ako pa se zviša število novincov, treba bo tudi več častnikov in podčastnikov. Nadalje prorokuje člankar državno krizo, ako ne bodo vojaški svetovalci pregovorili cesarja, da se z obema parlamentoma izpregovori o armadi resna beseda. Še več, celo evropsko krizo prorokuje, samo da omehča parlamenta.

Avstria in Nemčija.

Dunaj, 26. aprila. Da se demonstrira proti najnovejšemu angleško-italijanskemu pobračunu, pride prihodnji torek avstrijski minister baron Aehrenthal s poslanikom baronom Gagernom v Berolin. Sredo dopoldne ga sprejme cesar Viljem v avdijenci, nakar bo svečan obed v cesarskem dvoru. Baron Aehrental ostane v Berolini tri dni.

Nova akcija za Balkan.

Dunaj, 26. aprila. S poklicanjem glavnega bivšega konzula vit. Princega in ministra zunanjih del se začne baje nova akcija za Balkan. Vitezu Princigu se namreč poveri novo ustanovljeni referat za prometno-politične zadeve na Balkanu. Princig je mnogo let vodil konzulat v Belgradu.

Nemiri v Macedoniji.

Carigrad, 26. aprila. V prilepskem okraju (vilajet Bitolj) je turško vojaštvo uničilo bolgarsko četo, ki jo je vodil vojvoda Peter Acev. Nadalje so Turki ujeli zloglasnega albanskega roparja Azima.

Turški poraz v Džemenu.

Sofija, 26. aprila. Iz Džemena je došla vest, da so vstaši provzeli Turkom velik poraz.

Španija se oborožuje.

Rim, 26. aprila. Španski ministri svet je sklenil, zvišati proračun za vojno mornarnico na 50 milijonov, t. j. za 15 milijonov. Pri tako zvišanem proračunu ostane celih osem let. Zvišani proračun se porabi za utrjevanje pristanišč in za novo ladjedelnico, kjer začno takoj graditi

tesnem objemu. Deklica je bila položila glavico na prsi svojega ljubčka in se ga oklenila z obema rokama okoli vrata. Dolgo sta ostala tako. Napisel zašepeče ona: „Dragec, ali bodeva vedno tako srečna, kakor v tem blaženem, rajskev trenotku? — Ah kako je krasno! ... Ti si vir vseh mojih misli! ... Tu imaš vijolice, za katere si me prosil že davi na trgu ... Kaj ne, da jih imaš zelo rad?“ —

„Ah tako rad! toda tebe, cvet moje duše, imam že tisočkrat rajš! Kako neizmerno te ljubim, Milica!“ ... In dvoje ustren se je spojilo v dolg, vroč in opojen poljub — — —

Takšna je mladež na pomlad, ko zadiš španski bezeg in zavejejo južne sapice, pomešane z vonjem rož in črešnjevega eveta. — Le moje srce je ostalo hiša žalosti, iz katere so pravkar odnesli črno oblečeni pogrebi resnih obrazov mrlja ..... Umrla je v njem ljubezen .... Sedaj prihajajo vrtnarjevi delavci trdih in nerodnih in težkih korakov ter nosijo iz hiše evte. Pogasili so vodenke, ki so gorele ob mrtvaškem odu umrle ljubezni, in evte, ki ga nosijo sedaj iz hiše, diši močno po dimu vočenek. Same mrite so, reseže in teje, katere so zvenele v mojem

nove, moderne bojne ladje. Dale prevzamejo vedenoma angloške tvrdke, kakor se sploh novo bojno brodovje sgradi največ z angleškim denarjem.

Združeni SR.

Kranjski klerikalci so čisto posneli, na čelu jih seveda „Slovenec“. Človeku se kar gabi, ko vidi, kako niskotno napadajo vsakega, ki ne trobi v njihov rog in ki obsoja to nedodno in celo pastirja na pač nevredno zaletavanje v župana Hribarja. Vsak pošten Slovenec ve, kako velika nesreča je za naš narod „zrel“ in nadut politični prerok očindranih rok in kameleonko se spreminjačega značaja. Ateist, pa od sv. duha obsenčni prerok, nastopa in brani vero, ki ni vsled ničesar drugega v nevarnosti kakor radi tega, da je ta vera in njena svetost postavljena vedno v politično blato, mesto da bi jo pustili tam, kamor spada: v srcu. . . . Potem pa se čudijo politični misionarji, da se prijemlje teh svetinj zmerom več madežev. Vrzite belo srajco v cestno nesnago — kaj se čudite, da je bila srajca vedno bolj umazana, in človek se je brani pobrati, a če je že tako potrebuje, pobere jo z največjo varnostjo in premišljenostjo! — Koder se je kje zadanilo in je že boječ in negotovo posijalo solnce svobode in je bilo upati, da se bo ljudstvu zableščalo, da si bodo pomencali oči in prestrani pogledali po ravni, oviti in zasečani od strašne megle in teme — povsod tam je bila vera v nevarnost, povsod tam je bilo hitro treba sv. misijona!

In kadar so se bližale volitve, pa niso bili klerikalci gotovi svoje zmage, takrat je stopila v akcijo prižnica ali pa spovednica. Vera je v nevarnosti — v resnici se je šlo za malho, ki nima dna in katero polni zapeljano ljudstvo nikdar sitemu Rimcu!

Malha se je vedno polnila, a bila je brez dna — zato pa narod, stopi sem, da ti potegnemo še kežo s telesa. In lepo po vrsti so pristopali, da so jih drli in iz kože devali — mučenik in trpin pa je pobožno zavrtel oči in hrepeneče vzidhnil k Bogu in si misli, da bo zato, ker se da dreti in slačiti, kar lepo gladko sigurno zletel v sv. nebesa, kadar mu bodo še dušo iztisnili iz izmučenega telesa.

Gorje pa mu, kdor je zgani in se je branil. Prekleli so ga in mu dali skoro pismo, da je v kremljih sata-novih in da se ga polastijo peklenščeki še kar gorkega. Napadali so ga in ga blatili, škodovali so mu, kjer so mogli, in ga lepo počasi ubijali, da si je revez že zaželet objubljenih peklenščkov kot prave olajšave!

Tako je bilo zmerom — danes pa ni nič bolje. Volitve se bližajo — po prostrani in lepi naši domovini pa pridignejo vneti misionarji boj proti

tesnem objemu. Deklica je bila položila glavico na prsi svojega ljubčka in se ga oklenila z obema rokama okoli vrata. Dolgo sta ostala tako. Napisel zašepeče ona: „Dragec, ali bodeva vedno tako srečna, kakor v tem blaženem, rajskev trenotku? — Ah kako je krasno! ... Ti si vir vseh mojih misli! ... Tu imaš vijolice, za katere si me prosil že davi na trgu ... Kaj ne, da jih imaš zelo rad?“ —

„Ah tako rad! toda tebe, cvet moje duše, imam že tisočkrat rajš! Kako neizmerno te ljubim, Milica!“ ... In dvoje ustren se je spojilo v dolg, vroč in opojen poljub — — —

Takšna je mladež na pomlad, ko zadiš španski bezeg in zavejejo južne sapice, pomešane z vonjem rož in črešnjevega eveta. — Le moje srce je ostalo hiša žalosti, iz katere so pravkar odnesli črno oblečeni pogrebi resnih obrazov mrlja ..... Umrla je v njem ljubezen .... Sedaj prihajajo vrtnarjevi delavci trdih in nerodnih in težkih korakov ter nosijo iz hiše evte. Pogasili so vodenke, ki so gorele ob mrtvaškem odu umrle ljubezni, in evte, ki ga nosijo sedaj iz hiše, diši močno po dimu vočenek. Same mrite so, reseže in teje, katere so zvenele v mojem

Antikristu in liberalnemu poklu. Po mestih pa vetajajo v onemogli jesi in bolestni togoti klérikalni helovodje pa nabavljajo, obrekajo in lažejo, da se kar hodi.

Pred lice jim je stopil moč kristalnega značaja in jasnih nazorov, moč, ki ima sreč in um za naše slovenske težnje. Ni le dolgo, ko so slavili Hribarja kot pravega moč in poštanjaka, nesramno pa so neuskakovali dr. Tavčarja kot nevednega in nemučnega človeka. In zdaj so predstili pa hvalijo danasen dr. Tavčarja kot človeka odkritega značaja in izredno zmočnega politika, Hribar je pa človek brez nazorov in značaja! Očitajo mu grehe, katere je zmočen storiti samo klerikalec; to pa Hribar ni. Pošteno slovensko sreč ima in trdnega preporočanja je, da treba nastopiti proti skupnemu sovražniku skupno.

O, dobro vemo, kako jih peče pošteno in iskreno miljenje Hribarjevo, kakor trepečejo pred jasnimi njegovimi nazori, katerim se klanja vsak pravi narodnjak.

In res, od premnogih strani nam prihajajo navdušena pisma in radostni telegrami, ki nam kažejo, kako je pošten slovenski svet vesel, da kandidira v naši stolici župan Hribar.

Vse „Slovenčeve“ zabavljanje, vse to togotno brcanje na slepo okoli sebe nam je vendar dokaz, da klerikalci Hribarja veliko bolj cenijo in se njegovim nazorom še bolj globoko klanjajo kakor pa mi in pošteni obmejni in domači narodnjaki.

Med drugimi dušnimi revčki so pobrali nekje počikanega hlapca pa so ga vzdignili na katoliški ščit in so zapovedali slov. narodu, da naj pade na kolena in se ponizno ponizno pokloni — močiu, ki ima — o nesramnost — nazore in je „zrel“ politik, in „veččak“ v našem gospodarstvu!

Temu naj bi se slov. svet po-klonil, temu naj bi se zaupal — pa bi bila rešena in poveličana domovina in — mirna Bosna!

Taka naduta nešramnost presega res že vse meje dopustnosti.

In Kregar! Ta dušni revček brez misli in načel, samo za Šusteršičeve visoke želje dresirani kužek in „politik“ je — protikandidat Hribarjev!

To ironijo čutijo vsi tisti, ki nam pošiljajo simpatične dopise in navduševalne telegrame za Hribarjevo kandidaturo. Pa „Slovenca“ to jezi in grize, da že ne ve, kje in kako bi popadel.

Rojaki tistih Slovencev — „Beljaško omizje v Trstu“ —, katere je diani dr. Šusteršič tako grdo in sramotno izdal in prodal, so nam tudi poslali svoje simpatije za Hribarja. In glej, takoj je bil pri rokah sveti „Slovenec“ in jih je prav po katoliško ozmerjal! Še pjianci in kvartopirci pa nezrelimi politiki.

To omizje nam piše sledče:

Struhovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Pod vtipom nenadnega prihoda vojvodinje Asunte in njenih klicev, sta general della Croce in Kržan mehanično obrnila svoje meče k tlom. General je bil do skrajnosti preseñečen, videvši pred seboj vojvodinjo Asunto, o kateri je mislil, da živi kdo ve kje s svojim možem Ladislavom Gjacičem, Kržan pa ni vedel, kaj je prav razumel Asunto ali pa se mu blede.

— Asunta, kaj si rekla? jo je vprašal po precej dolgem molku. General della Croce — da je moj stric — jaz, da sem njegov netjak?

— Vojvodinja je povedala resnico, se je zdaj oglašil general della Croce. Toda to sorodstvo nima v sedanjem trenotku nobenega pomena.

Dolžan sem Vam, plemič Kržan, zadoščenja, ker sem vas v Benetkah siloma zadržal z namenom, ločiti vas za vedno od vojvodinje Asunte. Vi pa ste dolžni meni zadoščenja za žalitve, ki ste jih izrekli, ko sva se tukaj dobila.

— Ne pustim, da bi se dvobojevala, je zaklicala Asunta in soper stopila med generala in med Kržanom.

V kako polemiku s „Slovencem“, ki nas je grdo napadel, ker simpatizujemo s Hribarjem, in sploh v kako prgovarjanje z njim se ne mitimo spuščati; na polje njegove arrogancije ne mislimo hoditi nikoli. Slovenske javnosti pa bi omenili samo tole:

Sila in potreba sta rodili „Beljaško omizje.“ Komur je bilo usojeno kivet ali pa mora še zdaj prenašati prepotentnost obolega tujca, ta posna to potrebo. V omizje so prihajali vsi, ki so se hoteli oddahniti in so želeli slišati domačo govorico. Bili jih je zmerom za najmanj deset „tarokov,“ če bi bili sploh kdaj igrali. Tudi ni to nikaka kroksarska družba. Od našega omizja ni vstal še nikoli nikdo pisan. „Slovenec“ je prav dobro znano, da smo bili kvečjemu pijani narodnega navdušenja, katero je tako potrebljeno na Koroškem in radi česar so nas metalni Nemci iz svojih lokalov.

Omizje, v katerem so bili in so že vedno vrli koroški duhovniki — celo kot staroste — ima pa samo takole grehe. Gostje tega omizja so hodili med svoje rojake in so jih dramili z besedo in vzgledom. Prijevali so shode po slov. Korotanu in so učili teptane svoje brate ljubezni do domovine in narodne zamozavesti. Tamburaški društvi v Brnici in v Podravljah je ustavljalo in poučevalo „Beljaško omizje.“ Društvo „Drava,“ dalekosežnega pomena za naš Koroštan, se je spočelo in rodilo v tem omiziju, ki je dalo temu društvu predsednika in vse odbornike, od teh pa so bili nekateri pregnani v Trst, ker je Nemec spoznal, kaj storijo in kaj bi še po svojih močeh storili za koroško rajo. In v Trst pregnani prijatelji so si ostali prijatelji in niso pozabili svojega Korotana. Kakor so že v Beljaku zbirali denarne zneske, tako delajo tudi v Trstu in pošiljajo te male denarne prispevke Šentjakobski Šoli, društvo „Drava,“ v Celovec slov. revnem dijakom, Ciril-Metodovi podružnici, Šoli v Velikovec in vsem narodnim zavodom, za vse dobrodelne namene. Seveda so naši prispevki skromni, ker smo sami reveži, ali po svojih močeh le damo v narodne namene ved kakor „Slovenec“ in njegovi somišljeniki vsi skupaj!

In kadar nam le dopušča čas, pohitimo na Koroško med svoje rojake v beljaški okolici, Podravski, Žilski in Rožni dolini. Tu se zbore okrog nas sto in sto naših rojakov, da so ti sestanki in shodi nekaki mali tabori. Poučevati ljudstvo o njegovih pravicah in zahtevah, odkrivati si jasno preteklost naših dedov na tej sveti zemlji, v kateri počivajo kosti in prah hrabrih naših očetov in opozoriti ljudi, kako barbarsko jih tlači zdej tukaj nasilan in ošben tuje, učiti jih ljubezni do besede materine, katero nam je dal Bog in katere nas hočejo oropati — to je

namen teh taborov, to hočemo, kadar poletimo na Koroško.

In vse to je naš velik greh, radi katerega nas imenuje „Slovenec“ družbo kroksarjev in pijanih tarokistov, in da naj ostanejo ti „nezreali politiki pri svoji pijači in pri takruku“ mesto da bi se tudi zanimali za javna vprašanja.

Dobro vemo, da „Slovenca“ ne bomo nikdar prosili dovoljenja, če smemo po svoje misli ali ne. — Od vč koroških duhovnikov smo slišali ostro obsodbo „Slovenca“ radi tiste nešramne notice, ki bi nas rada zasmehovala. Taka pisava nas ni nič iznenadila, saj so nam „Slovenec“ in njegovi somišljeniki preskrbeli tako mojstrsko zvito in „zrelih“ slovenskih politikov okrog „Slovenca“ vredno volilno reformo, da jo je lahko vesel „Slovenec.“ In njen občko korist za „demokratizacijo“ narodovo in splošno „blaginjo“ čutimo pa mi najbolj že zdaj.

Izzvani smo bili in zato smo omenili sebe in svoje omizje. — Če bi pa „Slovenec“ ne verjel — kakor on laže, tako misli, lažejo drugi — pa mu svetujemo, da naj se informira na Koroškem, kjer bo dobil odgovor, da ga bo pomnil. — z —

Obrtni vestnik.

Obrtna novela in rokodelski obrti, ki jih navadno izvršujejo ženske. Gleda izvrševanja obrtov in sploh gleda obrtovanja, ki je spol po izrecnem ukazu obrtnega reda brez vpliva. Ženske so zategadelj glede obrtovanja populoma enakopravne z moškim. V splošnem velja torej pravilo, da morejo ženske samostojno obrtovati prav tako kakor moški, da le izpolnijo pogoje, ki jih stavlja zakon za samostojno izvrševanje posameznih obrtov. Opozoriti je pri tem, da omoržena ženska brez dovolitve svojega moža ne sme postati trgovka. Če pustimo v stran to omejitev pri omorženih ženskah, katero stavlja trgovinski zakonik, je samostojno izvrševanje v ostalem ženskam svobodno dostopno. Obrtni red ima celo določila, ki postavljajo ženske glede obrtovanja v ugodnejši položaj, kakor moške. Taka ugodnost je na primer ta, da sme vdvoda obrtnika nadaljevati obrt umrlega moža

ostane koncesija, to je pravica do izvrševanja, zakaj pri mnogoterih, na koncesijo vezanih obrtih je težko, pridobiti si koncesijo. Opomnimo le za tiskarški ali gostilničarski obrt, za katerega se daje koncesije le v mejah krajne potrebe. Pri takih obrtih je zagotovitev pravice do izvrševanja navadno znatno večje važnosti in vrednosti, kar pa za izvrševanje potrebne priprave in potrebnega oprava. Mimo teh določb obrtnega zakona v prilog ženskam, ima obrtui zakon tudi določila v obrambo žensk, ne kot samostojnih obrtovalk, marveč žensk, ki kot delavke iščejo zaslужka v obrtnih podjetjih. So to določbe glede nočnega dela in določbe v obrambo otročnic.

Glede obrtov, katere zakon navaja kot rokodelske in za katere je treba osebam, ki jih hočejo izvrševati samostojno, dokazati svojo strokovno sposobnost, dovoljuje obrtni zakon glede sposobnostnega dokaza olajšavo v prilog ženskam. Ne velja to splošno za vse rokodelske obrte, ampak že za one, katerih navadno ali običajno izvršujejo ženske. Sposobnostni dokaz pri rokodelskih obrtih se po obrtni noveli v veliki meri poostri. Strokovno sposobnost za te vrste obrtov bodo izkazati z izpričevalom o prestani pomočniški skušnji in z dokazilom o vsaj triletni pomočniški dobi. Pet let po uveljavljenju obrtne novele, torej sredi avgusta l. 1912. pa sme trgovinski minister odrediti, da bodo smeli imeti vajence le taki mojstri, ki napravijo tudi mojstrsko skušnjo. To določilo bo imelo veljavno le za one rokodelce, ki prično samostojno izvrševati obrt šele po uveljavljenju zadevnega ukaza trgovinskega ministra. Starih mojstrov določba ne zadene. Za rokodelske obrte, ki jih navadno izvršujejo ženske, dopušča zakon znatne olajšave glede sposobnostnega dokaza. Olajšave za ženske so pridržane v obrtni noveli zategadelj, ker je dejstvo, da mnogo rokodelskih obrtov izvršujejo ženske že od nekdaj, dasi navadno le v omenjenem obsegu; vendar pa razvoj tega obrtovanja še ni dosegel one stopnje, da bi bilo moč za te obrte uvesti tako stroge zahteve glede sposobnostnega dokaza, kakor pri rokodelcih. Sicer bi se na eni strani v danih razmerah vzela ženskam brezvonomo možnost, da samostojno izvršujejo kot obrt opravila, katera so od nekdaj izvrševale in za katere jim ni moč odrekati spremnosti; na drugi strani pa bi imela taka ureditev za posledico, da bi trpeli interesi konsumentov. Število rokodelskih obrtov, katere navadno izvršujejo ženske, ni veliko. Določiti jih imenoma je po določbah obrtne novele poklican trgovinski minister, ki pa se mora pri tem ozirati na izjave trgovskih in obrtniških zbornic, obrtnih zvez ter prizadetih obrtnih zadrug. V naših krajih je za take rokodelske obrte, ki jih navadno ženske izvršujejo, vsekakor smatrati takozvanou žensko krojaštvo, modistovska obrt, izdelovanje perila vseh vrst, izdelovanje umetnih cvetlic, ter na kmetih izven trgov in mest vsekakor tudi peko domačega kraha. Ob ureditvi tega vprašanja se bode ministrstvu na vsak način treba ozirati na okolnost, da so v tem pogledu razmere v različnih krovovinah raznovrstne. Vdomačenih običajev in posebnosti ni moč prezreti,

Upoštevajoč posamezne rokodelske obrte, ki jih običajno izvršujejo ženske, se mora reči, da je tudi glede teh konstatirati razne stopnje razvoja. Dočim se nekateri teh obrtov

še izvršujejo na način, ki upravičuje trditev, da gre pri tem še bolj za opravila domače pridnosti, odnosno za opravila, ki se izvršujejo kot posronska poleg drugega glavnega potnika, vzemimo za naše kraje še za primer izdelovanje umetnih cvetlic ali na deželi po vseh peko domačega kraha, je pri drugih obrtih te vrste že konstatirati znatno višje stopnjo razvoja, in sicer pri nekaterih obrtih v toliki meri, da najdemo vse znake posebne vrste potnika, ki se izvršujejo kot glavni. Vzemimo le krojačice ali pa izdelovalce perila. Naravno, da je potem tudi stanovska zavest jačja in da se pričenja, kakor pri rokodelcih, gibanje za stanovske obrambo.

Kako je v obrtni noveli urejen sposobnostni dokaz za ženske rokodelske obrte? Zakon predvsem loči žensko krojaštvo, to je izdelovanje ženskih in otroških oblek od ostalih ženskih rokodelskih obrtov, katerih bode, kakor omenjeno, stoprav določiti trgovskemu ministru na podlagi izjav strokovnih organizacij. Za žensko krojaštvo določa glede sposobnostnega dokaza sledi: Če ženska zglaši krojaški obrt, omenjen na izdelovanje ženskih in otroških oblek mora praviloma dokazati redno dovršitev učnega razmerja, kakor to zakon natančuje določa za rokodelske obrte sploh. Ta dokaz donesi s tem, da se izkaže z izpričevalom o prestani skušnji, katero bo delati po saj dveletni učni dobi pri posebni izpričevalni komisiji, sestavljeni pri zadrugi. To izpričevalo lahko nadomesti izpričevalo o dovršitvi kakuge strokovnega učilišča. Olajšava v primeri z rokodelci obstoji v tem, da se ne zahteva dokazi o triletni pomočniški dobi. V ozira vrednih primerih sme obrtno oblastvo izpregledati izpričevalo zlasti takim zglašilkom ženskega krojaštva, ki delajo same brez pomočnic in tudi nimajo vajenk. Onim ženskam, ki se se že kdaj prej samostojno pečale z ženskim krojaštrom, pa ga pozneje opustile, ni treba dokazati predpisane sposobnosti, ako znova zglaše obrt ženskega krojaštva. Za vse ostale vrste ženskih rokodelskih obrtov sposobnostni dokaz in vezan po zakonu na nikake formalnosti, marveč je obrtnemu oblastvu pripuščeno, da po svojem preudarku presodi strokovno sposobnost zglašilk, vendar pa mora vprašati zadrugo za njeno sodbo.

Glasovi iz Idrije.

Neki Stanonik, menda horjulski župan, dela po idrijski okolici s svojim katoličanstvom vodo za Gostinčarja. To vam je pravi tip meñnarja. "Hvaljen bodi Jezus Kristus!" je stereotipen začetek vsakega njegovega "govora"; pri tem tako vdano in pobožno pogleda proti nesbos, kot bi hotel živ sfrčati vanje. Videli smo že marsikako prismo, ali take še ne. "Gruden je prav pošten mož, tudi jaz ga spoštujem" se je izrazil gosp. Stanonik na shodu v Črnom vrhu in se priklonil našemu gosp. kandidatu, "ali zakaj se pa ni oglašil pri "S. L. S.", da želi kandidirati, zakaj pa ni prisegel na katoliški program, mi bi ga bili gotovo z veseljem sprejeli". To pa verjamemo, toda, ali g. Stanonik ne ve, da mož, kakor je Gruden, ne mora biti pod farško komando in da hoče zmagati proti farški volji. Kaj je Gruden kot samostojen kmetski kandidat manj vreden, kakor če bi kandidiral pod patronanco duhovščine. Pomilujemo klerikalce, da jih ni sram Stanonika pošljati po shodih kot nekakega

ter se menili o preteklosti in delali načrte za prihodnjost.

Zunaj je že dan in treba je, da se odpočijemo, je končno rekel general della Croce. Ostanita nekaj časa pri meni. Izposlujem si dopust in se popeljem z vama. Že davnih hrenem, da bi zopet zagledal domača kraja. Tam nad Opatijo, kjer ste vi, Asunta, stregli bolnemu Kržanu, tam prebijemo v neskajenji sreči nekaj tednov. Tista hiša je namreč moja in sezidal sem jo zate, Andrej.

Mirno so Asanti in Kržanu tekli dnovi na otoku Antikyrtira. Asunta je izvedela, da se je stari grajski duhovnik z njenima bratom preselil v Retimo na Kreti, kjer sta hodila dečka v šolo k patronu ondotnega samostana. Opetovano sta Asunta in Kržan na Desantičevi Mdji napravila izlete v Retimo, v tem ko se je general della Croce pripravljal, da nastopi svoj dopust.

Tiste dni so v pristan pribegle male grške kupčiške ladje in mornarji so prinesli novico, da jadra mnogoštevilno piratsko brodovje proti severu v Adrijansko morje.

(Dalej prih.)

glavnega govornika. Joj me, kakšni morajo biti še le Horjulci, ki imajo takega meñnarja za župana, ki si upa na javnem političnem shodu izred, da moramo svoje duhovnike v vsem poslušati in ubogati. Seveda duhovščini se tak mož dopade!

— **Kaplan Pravhar** in Črnom vrhu je precej predren mož. Na našem volilnem shodu se je osmeli nemenu našemu pristašu očitati, da so ga Črnorščki pred leti vrgli iz neke gostilne, ker je zabavljal čez vero in duhovnike. Vzemimo, da bi bilo to res, česar pa na kapljanove besede ne smemo verjeti, je vendar precej predrzano od kaplana Pravharja, da si upa to komu očitati, če je v vinjenosti storil kako neumnost, ko je vendar znano, da je bil Pravhar kot dijak v pohujšanju celi gimnaziji. Ja, Zanček, le bolj tiho in počasi, sicer preveč povedal bi.

— **Vojškarški župnik** Gnjedza, kakor znano, rad špase uganja. Lansko leto je prišel (malo pozno sicer) do spoznanja, da spada pravzaprav bolj v hlev kot v cerkev in je imel "izpravevanje" v cerkvi; letos je pa na shodu v Kanomljini fantom priporočal, naj si samo v cerkvi izbirajo dekleta. Torej izpravevanje v hlevu, "šockanje" pa v cerkvi. Joj, ko bi g. župnik vedel, koliko "kroftnih" se sliši sedaj v Idriji na njegov kontu!

— **Idrijčanje, železnica** nam ne fali. Je bil že Šuklje v Idriji, ki se z vsemi ministri tika. Stanonik je že itak dovolil, da se sme speljati čez Horjul na Žiri mimo Lengerja (tudi tega so že pridobili), kar se pa Idrijčanov tiče, je že g. dekan vse potrebitno ukrenil. Ja, g. Šuklje, ta pa ta, kar je "Kinderacher" za otroke, to je g. Šuklje za železnice! Zato pa, živio Gostinčar in njegova meta!

Glasovi z Jesenic.

— **Veliči! Somišljeniki!** V nedeljo, 5. maja t. l., priredil narodnonapredni in sploh vsi svobodomiselnih volilnih shod na Jesenicah, na katerem se predstavi državnozborski kandidat g. I. Čop, posestnik v Mostah. Naša sveta dolžnost je, da počakamo avnosti, da smo volilci, ki nočejo ležati pod farovškim in dr. Šusterščevim podplatom. Kakor en mož se oglasimo ter glasno povejmo, da ne pripadamo klerikalni stranki, katera ima za načelnika avokata in graščaka dr. Šusteršča, ki si je ngrabil milijon z delavskimi in kmetskimi žulji. Želeti je, da se udeleže shoda volilci iz občin Jesenice, Koroška Bela, Dovje in bližnje okolice. Natančnejše poročilo seje in ob kateri uri se shod vrši, sledi prihodnjih!

— **Tako imenovana slovenska ljudska stranka**, ki živi od milosti kranjskih župnikov in kaplanov, sedaj pred državnozborskimi volitvami grozovito vpije po "Slovenecu", koliko je že naredila za ljudstvo. In če pogledata delavec in kmet, kje so ta dejanja klerikalne stranke, vidi, da so to le besede – političnih kričačev. Ali se pravi morebiti delati za ljudstvo, če se danes dr. Šusteršč lahko ponosno potrka na prsi kot – milijonar. Mislimo, da ni posebno težko reševati delavščega in kmetskega vprašanja, ako se pri tem služijo milijoni. Kaj je storil Pogačnik kot državnozborski kandidat? Kot zadolžen oficir nevesti se je vrgel v narcje klerikalne stranke, ki ga je izkopala iz dolgov in danes dela mož – za ljudstvo. Sedaj neposredno pred volitvami hodi v Bohinj in na Bleč, da "reši" ondotne planine, ker rabi volilcev, drugače pa se ne briga dosti, ker tako ve, da mu 14. maja naženo volilcev k volitvam gospodje iz farovžev. Oj ti dobro ljudstvo, kako si še slepo in neumno!

— **Faroški kandidat** Pogačnik bo slabo opravil na Jesenicah 14. maja. Res radovedni smo, koliko "ljudstva" ga bo volilo, dati tudi naši klerikalci vedno vpijo, da je "ljudstvo" za njimi. Ej, Pogačnik, ko bi ne bilo Bohinja, potem bi se Vam prebito slabo godilo.

— Naše delavstvo hoče počasiti 14. maja, da ne mora Pogačnika. Volitve so tajne in vsakdo lahko voli po svoji svobodni volji. Vsi vplivi od katerekoli strani torej odpadajo. Razven par rasvptih klerikalnih podrepnikov, ki so že takoreč primorani iti za farovžem, naj nič izmed delavstva ne učini izdaljstva nad svojim lastnim stanom, da bi volil klerikalnega kandidata Pogačnika. 14. maj naj bo dan zmagе slobodnega delavca in kmetskega slapskega rimskim klerikalizmom.

— **Obstrukcija v jeseniškem občinskem odboru** ne da miru znamenu dopisniku "Slovenecu". Zdaj sonda tega, potem zopet onega, kakor pravati srčen. Prepričan naj bo, da bi se vršila obstrukcija danes ravno

tako gotovo, kakor se je vršila pred osmimi tedni in naj bi se vsi klerikalni petelin postavili na glavo. Znano pojasnilo g. Schreyer je dalo dopisniku "Slovenca" povod za zoperne zavijanja resnice. Le javnost na ljubo naj bo povedano, da je bila večina odbornikov za obstrukcijo, ker se drugače vrsti ne bi mogla. Otočju dopisniku "Slovenec" zapremo še enkrat v album, da pri napredni stranki ne odločuje volja posameznika, ampak volja večine. Nasprotav navada je le pri klerikalih, kjer je v deželi škof, v fari pa fajmošter – vse, drugi pa so backi, ki lepo kimajo, kakor n. pr. Pogačnik vedno brez pogojno prikima dr. Šusteršču!

— Tema, grozna tema je še na Jesenicah, vzdihujo liberalci in socialni demokrati, tako piše so botni "Slovenec". Resnično veliko teme je še pri nas, pa razgnali jo bomo, če le vrag ni!

— Popolno pobitost in versko blaznost razširja v "Slovenecu" jeseniški dopisnik. Čuditi se je, da se more kaj takšega tiskati v dvajsetem stoletju. Zalostno!

— **Zabavni večer** predreli v kratkem telovadno društvo "Sokol". Na sporedju bodo razne pevske točke, šaljiva enodejanka in drugo.

— Električna naprava v Žirovnicu še ne bo tako hitro izvršena. Pred kratkim je umrl ravnatelj, ki je vodil vso zadevo. Sedaj se vrše pogajanja med podjetništvom in mednarodno banko na Dunaju, ki bo vse podjetje finančirala. Kakor vedno pri takih prilikah: vsakdo bi rad napravil kar največ dobička;

bila za milijone, ki jih je izrečila dr. Šusteršču le količaj zavarovana? Ali nudi goli podpis vobče kako varstvo za izposojene milijone, zlasti ako se gre zoglj za kupčiške špekulacije, ki se tolikokrat in tako lahko ponesrečijo? Sicer je pa ta zadeva, kar se je tiče "Ljudske posojilnice", za nas posronska stvar. Ako sme njen predsednik svobodno jemati iz njene blagajne milijone in jih rabiti za špekulacijske svrhe, ne da bi nudil zavod zato kakršnegakoli varstvo, nas nič ne briga, bojimo se samo, da bo ta praksa preje ali sleje končala s takšnim krahom, kakršnega še nismo doživeli na Slovenskem. Konštatovati hčemo samo nekaj drugega, o čemer Šusteršč in "Slovenec" previdno molča. Konštatujemo, da konsorcija, o katerem govorji "Slovenec" v Šusterščevem obrambo in ki smo ga tudi migori navedli, že zdavnata razšel in da je dr. Šusteršč imenovan svoje družnike že izplačal, da je torej sedaj on sam ne samo nominalni, nego tudi faktični lastnik graščin v Boštanju in Bistrici. In od kod je vzel Šusteršč ogromni denar? Ali mu ga je dala "Ljudska posojilnica", ali si ga je morda on sam – prislužil? Odgovori jasno na to vprašanje, pozivljamo te vnovič v to, dr. Ivan Šusteršč: Odkod imaš milijon!

— **Mestno uradništvo in klerikalci.** Socijalni demokrati so poslali nekaterim mestnim uradnikom glasovnico s tiskanimi imeni svojih dveh kandidatov za II. razred obč. sveta. Vsi uradniki so te glasovnice ogorčeni vrnili ter volili soglasno kandidate narodnonapredne stranke. Danes pa so prejeli mestni pomožni uradniki in stražniki tiskana vabila na jutrišnji shod dr. Iv. Šusteršča. Tudi ta vabila so se nemudoma vrnila, ker smatra mestno uradništvo taka vabila za osebno žalitev. Dasi morda mestno uradništvo in mestni uslužbeni sploh niso popolnoma zadowoljni s svojimi razmerami, vedenarje upoštevati položaj ter so odločni pristaši svobodomiselnih idej in odkritosrčno spoštujejo svojega načelnika g. župana Hribarja, katerega bodo 14. maja t. l. volili soglasno. Impertinentna sumničenja soc. demokratov in klerikalcev pa odločno odklanjajo.

— **Politično društvo "Vodnik"** v Sp. Šiški vabi člane volilcev in somišljenike sploh, v nedeljo 28. t. m. zjutraj ob 10. uri na shod v sokolsko telovadnico. Na ta shod se vabijo volilci Spodnje Šiške in vse ljubljanske okolice, ki sonarodnega, demokratičnega in svobodomiselnega mišljenja. Pod shod je državnozborska volitev v ljubljanski okolici, oziroma poročilo o samostojnem kandidatu nadučitelju v Št. Vidu g. I. Žirovniku. Gosp. Žirovnik kandidira proti klerikalnemu kandidatu dr. Šusteršču in socialistu Petriču; zato baš ga bode pol. društvo "Vodnik" priporedalo.

— **Shod v Rožni dolini.** Politično društvo "Vodnik" v Šiški predreji jutri popoldne ob 5. v gostilni pri Končanu v Rožni dolini shod neodvisnih volilcev ljubljanske okolice. Dnevni red: Državnozborske volitve in neodvisni kandidat za ljubljansko okolico nadučitelj Janko Žirovnik iz Št. Vida. Somišljeniki ljubljanske okolice, pridite v polnem številu na ta shod, da pokazete, da ljubljanska okolica ni tako črna, kot misli dr. Šusteršč in njegovi kumpani!

— **Klerikalni kandidatje.** Kaka beračija vlada glede duševne zmožnosti klerikalne stranke, o tem nam pričajo imena kandidatov, ki jih je ta stranka postavila na Kranjskem za državni zbor. Vzemimo samo Gostinčarja, Kregarja, Jakliča in Demšarja! Ljudje, ki imajo le še količaj razsodnosti v glavi, sklepajo roke, češ, taki naj bodo zastopniki Slovencev v dunajskem parlamentu?! Posebno pa Gostinčar! Klerikalci sami pričnavajo, da bolj nezmožnega

Belo v prilogi.

človeka niso mogli dobiti, nego je Gostinčar, a sila koda lomi, v sili hudič muhe žre in klerikalna stranka je morala postaviti za kandidata najnesposobnejšega med ne-sposobnimi! Da se klerikalci boje, da ne bi Gostinčar po shodih, ki mu jih prirejajo duhovniki po farovih in farovskih šupah, bleknili kake posebne neumnosti — kaj pametnega še tako ni nikdar povedal — zato ga morajo vedno nadzirati. Vsak „govor“, ki ga kod govori, mu spieše kaka klerikalna kapaciteta, Gostinčar se ga mora potem naučiti in na pamet povedati, potem ga pa pošloje v družbi dr. Pegana ali dr. Šusteršiča na shod, kjer govore najprej drugi namesto njega in šele na koncu mu privočijo par besedi. Vendar Gostinčar jo je parkrat tako zavozil v svojem napijenem govoru, da so se mu kmetje vsi vprek smejali, zato so sklenili zdaj v generalnem klerikalnem štabu, da bo dobil Gostinčar vselej s seboj še dva suferja, ki mu boste proti pravila njegovog „govora“! Res izboren kandidat, ki bo gotovo z največjim uspehom zastopal svoje volilce. Ista je s Kregarjem! Tudi temu morajo vedno spisati njegovog govor in ko ga mož zdrdra kot navita ura, potem je zrel za nastop. A tudi v temu vodstvu stranke ne zaupa posebno, zato bo tudi jutri govoril pred dr. Šusteršičevimi očmi. Koliko boljši je Čočov France ali vitez podte peči Jaklič, o tem ve vsak, kdor je le enkrat shal te fulminanci klerikalni. Zato je med razsodnimi kmeti v veliških okrajih Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica proti Gostinčarjevi kandidaturi naravnost upor, kakor se vsakdo norčeje iz Kregarja, Demšarja in Jakliča. Splošna sotba je: Taki kandidat je nas ne bode zastopali!

Ljubljanski Nemci so imeli snoči v kazini volilni shod, na katere so proglašili za svojega kandidata za državni zbor okr. glavarja v pokolu Gustava del Cotta, ki se je tudi predstavil volilcem in razvijal svoj program.

Odgovor na „Slovenec“ dopis o volilnem shodu v Št. Janžu. Piše se nam: „Slovenec“ je v št. 91. pod naslovom „Shod v Št. Janžu“ zelo surovo napadel našega obča prijubljenega in spoštovanega nadučitelja g. V. Berceta. Ni naš namen, ga braniti pred nadutim dr. Šusteršičem, ker vemo, da bi to storil on sam najbolje, ako bi se mu zdelo potrebno, in dr. Šusteršič se je tudi v nedeljo sam na lastne oči prepričal, da pri nas ni tal za njegovo prepričljivo politiko. Spoznal je, da spoštujemo in poslušamo le delavne in odkritosrčne ljudi. Resnici na ljubo budi pa povedano, da na shodu ni dominirala pijača tolpa, nahuskana od g. nadučitelja, temveč da so nastopili le pošteni in misleči kmetje. Ime Bercet je res usodepolno, a ne za nas, pač pa za klerikalec in pristaše g. dr. Šusteršiča. Sicer ste pregnali starega gosp. Berceta tja gori na ljubljanski grad, a uverjeni bodite, da ugnali že niste mlajši Bercetov in prepričani smo, da vam bodo ti še hujše stopali na prste kot prvi. Ako gosp. Berceta par medklincev in vprašau že v težavni položaj spravi, je to dovolj žalostno za dolgoletnega poslanca. Ali res ne more takoj med govorom odgovoriti na par stavljenih vprašanj? Sicer smo pa čisto mirno poslušali, dasiravno nas je dolgočasil s suhim številkami. In vi, gospodine dr. Šusteršič, kje in kdaj ste pa zabrusili g. nadučitelju par krepkih v obraz? Mi jih prav gotovo nismo slišali! Morda ste si to le mislili in že le, a vaše zaječe srce se tega ni upalo, ker ste bili prepričani, da ne bi pravo zadeli in bi gotovo take skupili, da bi vam nekaj časa po kosmatih ušesih zvenčalo. In kako milostno je ta g. Šusteršič z nami postopal! Lejte, lejte! Niti skrajnosti zakona se ni hotel poslužiti, rajši je shod zaključil. O ti ljubezni otroška naivnost! Kaj ste bili res tako panani, da se že v ponedeljek niste mogli več spomniti, kako je bilo? Ali ne veste, kako ste nas vabilo, da bomo glasovali? Kaj ne veste, da ste shod šele potem zaključili, ko ste se zatrđno prepričali, da se ni na vaš poziv dvignila no-

benka roka in da ste ostali čisto sami v zborovalni sobi? O blagor ubogim na duhu! Če je res po shodu gosp. župan kot spokorjena Magdalena gg. Povšeta in Šusteršiča prosil, naj ne zamerita ljudem, kar pa dvomimo, povemo tu javno, da on ni imel nikakega pooblastila od nas kaj takega storiti in da temu odločeno in ogroženo ugovarjam, ker tudi on nima z našimi glasovi nič meštariti in obljubljati. Mi smo, hečemo biti in estanemo neodvisni. G. župana pa pozivljemo, da tam javno pojassi, koliko je na tem resnice, če ne, bomo ž njim drugače obraščanek. Tudi uspehov vzgoje g. nadučitelja nime pravico soditi g. Šusteršič. Kaj je gosp. nadučitelj za nas in naše otroke, to vemo najbolj mi in njegovi šolski predstojniki. Kako ga cemimo in spetujemo, bodi dokaz nedeljski shod, kjer smo bili na njegovi strani vsikit en mož. Tudi je že 7 let občinski odbornik in svetovalce ter ga vedno radi vprašamo za razne svete. Kratko, on je naš in ostane naš, mi smo ž njim in nihče ga nima pravice žaliti, ne obrekovati! Tudi lahko trdim, da nam je že več koristil kot vsa vaša ožlindrana stranka. Od gosp. nadučitelja pa pričakujemo, da nam ostane vedno zvest in neustrašen, saj njegove zasluge bomo cenili mi in njegovi predstojniki, ne pa dr. Šusteršič.

Izpod Nanosa se nam piše: Čez dolgih 6 let pride vendar naš preljubljeni doktor Nace v nedeljo poročat v Hrenovice in popoldne na Vel. Ubeljsko, koliko dobrot nam je v državnem zboru s pridobil silo in s pomočjo milijonarja Žlindre. Nace je pred šestimi leti na shodu na Vel. Ubeljskem obljudil, da bo izposloval, da se sedanja občinska cesta čez Ubeljsko skladna naredi ali pa podržavi. A glej! Vseh 6 let je ostala cesta kot prej in zdaj, ko se bliža zopetna voitev, je postal dr. Nace tistega „pametnega“ Franeta iz Kilkovč popravljati jo toliko, da se bode hitrejše peljal, ko bo s shoda odhalil z Vel. Ubeljskega. Kakor smo od verodostojne strani slišali, dela Nace na Vel. Ubeljskem zelenicu, pošto, glavno cesto prek Nanosa za vožnjo less in še več takih reči, ki se lahko obljudijo, a se ne izvrše. Torej kmetje, ne dajte se več za nos voditi! Bodite samostojni in podučite vsakega svojih sosedov, naj voli po svojem preprtičanju, naj bo že katerikoli kandidat, samo da je kmet, ne pa doktor, ki toliko razume o kmetskih potrebah, kot novorjeni dete. Ne verjmite kmetski zvezli, ki je le prenarejena stranka iz ljudskih sleparjev, v kateri se nahajajo odvisni poslanci, ki glasujejo ne nam v korist nego v pogubo. Držite se kmetske stranke, ki je bila prva osnovana in je neodvisna ter ustavnovljena kmetom v prid in korist. Da Žitnik ni za nas, je pred nekaj dnevi razsojal njegov sodrug nekdanji deželní poslanec Iv. Zelen starejši v Senožečah. Rekel je: „Jaz ne vem, kako morejo naši postaviti za kmetskega državnega poslanca Žitnika?“ Iz teh besedi se vidi, koliko ima Žitnik vpliva v svoji stranki. Zato kmetje, bodite neodvisni in glasujte za neodvisnega kandidata **Jožeta Dekleva**, ki se razume na potrebe kmetijstva, kar je razvidno že po njegovem dosedanjem delovanju. Ne verjmite „Lažiljubu“, ki se v eni besedi desetkrat zlaže in obrekuje poštenjake in hvali sleparje. Na noge vse somišljeniki, ne samo v govorjenju, tudi v delovanju, ker v slogi je moč!

Odziv iz Monščije. Poročilo v „Slovencu“ o klerikalnem volilnem shodu v Begunjah dne 21. t. m. v katerem se trdi, da sem jaz izjavil, da Gruden gotovo propade, ter da je zmaga Gostinčarju zagotovljena, daje mi povod, da se oglasim. Gotovo morajo pač šanse za Gostinčarja zelo slabe biti, ker se hoče njegova kandidatura z mojo izjavo podkupiti, v naše vrste pa zanesti s tem malodružnost. Ker me pa nikakor ni volja donašati opeke h klerikalnim zgradbam, izjavim, da sem dotične besede govoril proti gospodu Kobiju, to pa vsled tega, ker mi je g. Kobi vedno prigovarjal, da naj boj opustim, ker je gotovo, da Gostinčar zmaga. Kdor

pa mene pokna, ve prav dobro, da sem gotovo zadnji, ki poloki orešča. Na „Slevenčevu“ trditv, da je naš nekaj slavna Menišija v taboru S. L. S. odgovarjam, da se pač moč moti, nimircer bomo pa to videli dne 14. maja. Na omenjeni klerikalni shod, ki se je vrnil pod nekaj Franc-Hremovim „gomzinom“, (oj, kje so časi) prišel sem z namenom, govore mirne poslužeti, toda nečuvana krivica, ki se je delala naši stranki, slasti pa že županu gosp. Hribaru, mi je dala povod, da sem z drugimi energično ugvarjal. Zanimivo je, da je gosp. Kobi pričeval, kako je dr. Šusteršič po njegovi iniciativi v delegacijah izposloval, da nam pri lesni trgovini Bosna ne dela konkurenco, ter, da je vsled tega cena lesu tako zelo poskušila. Na to mu jaz odgovorim: Ravnito zelo priporoča našega Grudna. Naš volilni okraj je menda edini na Kranjskem, kjer se prebivalstvo, bodisi kot posestniki, vozniki ali delavci-tesači peča večinoma z gozdarstvom, zato je neobhodno potrebno, da naš poslanec razume o gozdnom gospodarstvu in lesni kupčiji. — Toda kako delajo klerikalci. Gosp. dr. Krek je izjavil med drugim, da klerikalci silno radi dražijo liberalce. Prepuščam o tem sodbo drugim, moje mnenje je pač to, da vsaka količka pametna politična stranka postavi tam, kjer ima močnega nasprotnika, za kandidata moža, ki uživa tudi pri njem ugled in spoštovanje, ter tudi pozna natanko razmere svojega volilnega okraja, nikakor pa ne takega, ki ga celo lastui pristaši tako zelo bagatilizirajo. Gosp. Gostinčarju bi svetoval, da premišlja moje besede od nedelje, sicer mu pa lahko, ako želi, še z marščem postrežem. Somišljenikom pa iskreno priporočam: neustrašeno naprej v boj in ako stori vsak svojo sveto dolžnost, bode dne 14. maja gotovo zmaga naša!

Anton Meden.

Krčansko socijalni kandidat za Maribor je odvetnik dr. Feliks pl. Lackenbacher iz Schärdinga na Gornjem Avstrijskem. Mož je na zadnjem shodu v Mariboru neprestano naglašal, da je Nemec, Nemec in Nemec. Navzlic temu je „slovenski“ kanonik dr. Matek priporočal njegovo kandidaturo. — Slovenski klerikalni listi rote mari-borske Slovence, naj glasujejo vsi za slovenskega kandidata, ki seveda nima niti sence upanja, da bi zmagal, v „Südost. Stimmen“ in na nemških klerikalnih shodih pa agitirajo ti isti ljudje za nemškega klerikalca. Položaj je popolnoma jasen. Klerikalcem bi bilo najljubše, ko bi mogli nemškemu klerikalcu pomagati do mandata in prepricani smo, da bodo tudi slovenski klerikalci do zadnjega glasovali za dr. Lackenbacherja. A zakaj potem tako slijo, da naj Slovenci glasujejo za svojega posebnega slovenskega kandidata, dasi je gotovo, da propade? Odgovor je lahak: ker jim je ljubši vsak, tudi Wastian kot poslanec, samo da bi ne zmagal socialni demokrat. Klerikalci se bojejo in opravičeno boje, da bi Slovenci glasovali za socialnega demokrata in da bi mu ategnili pomagati do zmage in zato so postavili slov. „Zähkandidat“. Med neklerikalnimi Slovenci v Mariboru pa vlaža prepričanje, da je stokrat bolje, če zmaga socialni demokrat Ressel kakor nemški nacionalec Wastian in zato bode vsaj ogromna večina narodnih Slovencev kaj pri prvi volitvi glasovala za socialnega demokrata. To je edini način strmoljavitve. Vsebuje pa vse bližnje in daljnje nemškutarške sodrge. Dvorni svetnik Lulek nima niti trohice zaslug za Vransko, izvzemši, če si šteje v zaslugu to, da ga je tam rodila slovenska mati, katero jezik je pa potem zavrgel ter postal grd nemškutar, ki je vzgojil rodbino v vsem nemškem duhu, zatajivši svoje slovensko pokolenje. In tak značaj nam bi bil častni občan na Vranskem? Bog obvaruj! Narodnjaki protestujemo proti temu z vso odločnostjo ter svarimo prizadete kroge, naj ne netijo po nepotrebni ognji. Lulek naj ostane, kjer je; naš častni občan pa ne bo postal nikoli. Duhovi so itak že preveč razburjeni.

Robič se slabo ged. Deželni odbornik prof. Robič je bil v prejšnjem parlamentu poslanec mari-borskog okraja. Ker ni dovolj hitro podpisal Koroševega programa, je prišel v nemilost pri klerikalnem kolo-vodju, ki ga je kaznoval s tem, da je v dosedanjem Robičevem maribor-

skem volilnem okraju postavljal na kandidata svojega vernega kimavca Piška. Robič je pa potisnil v gornjegradsko-žičansko-slovenegraško-marenberški okraj, kjer nima, ker je v tem okraju docela neman, prav nobenega upanja na zmago. (O tem se je brez dvoma že prepričal tudi sam Robič!) Preteklo nedeljo je sklical Robič tri shode v slovenegraškem okraju in sicer v Št. Ilju, Šmiklavžu in Št. Janžu. Na shodu v Št. Ilju je je bilo zbranih nad 200 ljudi, sami pristaši narodne stranke. Dovolili so sicer Robiču, da je smel govoriti, toda posestnika Konrad Iršič in Jušta klerikalnemu kandidatu povedala v obraz, da hoče ljudstvo poslanca iz svoje srede in da si ga je že zbral v osebi posestnika Ježovnika v Velenju. Kaplan Luskan je hotel Robičevu kandidaturo zagovarjati, toda volilci so nastopili proti njemu s tako odločnostjo, da je moral bežati s shoda in se skriti v cerkvi. Nato so volilci soglasno odklonili Robičevu kandidaturo ter se z navdušenjem izjavili za kmetskega kandidata Ježovnika. Robič je imel napovedan shod še v Šmiklavžu in Št. Janžu. Ko je prišel v Šmiklavž, je našel gostilno, kjer je bil napovedan shod, že zasedeno od pristašev narodne stranke. Klerikalni kandidat se je tega tako prostrašil, da je zbežal v sosedni gozd, od koder se ni več prikazal. Župnik Pečnik in Vračun sta hotela z nasilnimi sredstvi pristaše narodne stranke odstraniti iz gostilne. Jela sta navzočo volilce svatiti in obdelovati s komolci in pestmi. Župnik Pečnik se je celo tako spozabil, da je nekega Št. Iljana udaril za uho s tako silo, da je jel kravreti. Dasi je bilo ljudstvo skrajno razburjeno radi te župnikove surovnosti, vendar mu ni storilo ničesar zlega, pač pa ga je dotični Št. Iljan prikel in ga hladnokrvno postavil na zrak. Župnik Pečnik je nato hotel sklicati shod po § 2. dr. z. v neki drugi gostilni, toda tudi ta shod se mu ni posrečil, ker so bili tudi tu zbrani sami pristaši narodne stranke. Ko je Robič uvidel, da tu ni terena zanj, jo je popihal naravnost v Slovenski gradec, zlasti ker tudi s shodom v Št. Janžu ni bilo nič. Tu je namreč vrli župan Matevž Čas v področju svoje občine prepondeval vsak shod Koroševe klerikalne „Kmetiske zvezze.“ To so odločno možje! G. prof. Robič, ali ste se sede prepričali, da Vas ljudstvo ne mara? Ali se mu boste še nadalje vsiljevali. Menimo, da ste toliko poštenjaka, da boste iz nastopa ljudstva proti Vam izvajali posledice ter odstopili od kandidature, ki je itak breupna za Vas!

Škandalozna namera. Z Vranskim nam pišejo: Nečuven maščev hočejo prizadejati nekateri tukajšnji tržki občinski odborniki našemu od nekaj vseskozi narodnemu trgu. Imenovati hočejo dvornega svetnika Luleka, ki je bil svoj čas sodni svetnik v Celju, častnični članom trga Vransko. Par mož, ki so vse prej kakor odločni Slovenci, si brusi pete okrog občinskih odbornikov, da bi se ta nezaslišana nakana izvršila v velik halo vse bližnje in daljnje nemškutarške sodrge. Dvorni svetnik Lulek nima niti trohice zaslug za Vransko, izvzemši, če si šteje v zaslugu to, da ga je tam rodila slovenska mati, katero jezik je pa potem zavrgel ter postal grd nemškutar, ki je vzgojil rodbino v vsem nemškem duhu, zatajivši svoje slovensko pokolenje. In tak značaj nam bi bil častni občan na Vranskem? Bog obvaruj! Narodnjaki protestujemo proti temu z vso odločnostjo ter svarimo prizadete kroge, naj ne netijo po nepotrebni ognji. Lulek naj ostane, kjer je; naš častni občan pa ne bo postal nikoli. Duhovi so itak že preveč razburjeni. — „List slovenskemu ljudstvu v pouk in zabave“ ali „Lažiljub“ ima v zadnji številki poleg drugih sirovosti in ostudnih napadov na na-prednjake tele oovirke, ki se jako prilegajo klerikalnim želodcem: „Liberalci že od daleč smrde“, „divjaki“, „barbati“, „ki so o politiki pokazali svojo oslovsko modrost“, „kozli“, „po-

krečni kot gladni volkovi“, „liberalne ničle“, „pokveke“, „s studom in grozo se obračajo dobrim možem“ od takih ljudi“, „lačno liberalno revše“, „brat kraljega z sonca“, „poparjen pudef“, „kaj menite, da ima liberalec kaj več pravice, če ima velik trebuh“, „škoda vas ni, vi Francozi, da ste po celih kranjskih deželi prišli na kant, cerkevi bi radi podirali, duhovnike obesili in druge poštene može, vi pijavke krvave! Vaši grehi nad ljudstvom so vnebovpijoči!“ To je piča za naše dobro katoliško ljudstvo, ki je pač vsled take pisave tako podivljano, da ne mislim na druga gega kot pri vsaki priliki na krvavo maščevanje za vsako malenkost!

V obrambu! Pred tedni me je „Slovenec“ opetovan napadal, očitajoč mi, da sem svoječasno kot predsednik akad. tehni. društva „Triglava“ v Gradcu „zastavil“ društveno zastavo ter s tem zakrivil dejanje, ki me dela brezčastnega. Dasi sem stvar opetovan pojasnil, da je ono očitanje zlobno zlagano, in dasi je moralo to dejstvo biti tudi znano članom „Slovenčevga“ uredništva, vendar je ona brezstidna sumnjenja „Slovenec“ vedno in vedno ponavljala, hoteč me osramotiti pred javnostjo. Ker ti napiadi le niso prenehali, sem priobčil, opozorjen na to, da ima pri „Slovencu“ glavno besedo, kakor se je sam napram neki priči izjavil, g. Fr. Terseglov, ki je rezervni častnik, v „Slovenskem Narodu“ dne 6. t. m. tole noticijo:

„Infamno postopanje. „Slovenec“ je zadnje dni priobčil vrsto notic, polnih infamnih očitanj in sumnjenj. V „Slovenčevem“ uredništvu sedi in ima glavno besedo neki Terseglov, ki je tudi rezervni častnik. Dasi ve, da so ona sumnjenja in očitanja zgolj podla zavajanja, vendar jih dā priobčiti v listu. To ni honesto, rezervnega častnika vredno, to je infamno postopanje!“

Na to notico mi je poslal g. Fr. Terseglov v pondeljek dne 8. t. m. ob poluosnih zvečer kot svoja zastopnika dva gg častnika c. in kr. pehotnega polka štev. 27, zahtevajoč od mene častnega zadoščenja. Jaz sem imenoval takoj svoje zastopnike, ki so se sešli v tork 9. t. m. z gg. zastopniki gosp. Fr. Terseglova in sestavili tale zapisnik:

„Infolge entstandener Differenzen zwischen den Herrn Lt. i. d. R. Terseglov und Herrn Rasto Pustoslemšek, verantwortlichen Redakteur des „Slovenski Narod“ treten die Unterzeichneten als deren Vertreter u. Bevollmächtigten u. zw. für Hr. Lt.

gova delavska knjižica in nekaj redi, ki jih je ukrajal v Novem Celju. Na ta način so dognali, da je izvršil tam vлом Oset. 1. septembra je vломil v Št. Pavlu pri Preboldu. Odnesel je nekaj okoli 300 K. Ker je neprestano hodil po župnikovi spalnicu, se je župnik zbulil in prepodil tatu. 7. sept. je prišel v stanovanje dekanu v Wildonu. Ker je delal preveč šuma in stikal za denarjem, katerega je veliko pridrževal, zbulil se je dekan in skočil po konci ter prizgal električno luč. Nastal je kratki boj med njim in tatom, vendar je dekan mogel prisiti na električni zvonec in poklicati ljudi. Ko je Oset čul glas zvonca, je zbežal, a že čez pol ure so ga vjeli pri Gradcu. Oset je bil obsojen na 9 let, ječe zaradi tativne in zaradi tativne iz navade, oproščen pa roparskega napada dekanu v Wildonu.

Bogat ribljí lov so imeli v četrtek barkovljanski ribiči. Ko so hoteli potegniti iz morja okoli 400 metrov mreže, ki je ležala čez noč v vodi, morali so rabiti vso previdnost, da se jim vsled velike teže ni vsa raztrgala 12 ur so rabili, da so jo vso izpraznili. Vsega skupaj so izvlekleli 15 kvintalov rib.

V pisanosti je skočil v Trstu s I. nadstropja na ulico 28letni krčmar Fabris. Ker imajo pa piani srečo, se Fabris ni več pobil kakor nekoliko na nosu. Odveli so ga v opazovalnico za umobolne.

Brezsrčneži 6letno Karolino Caligaris v Trstu so domači tako preteplali, da se ji po vsem telesu poznojajo udarci, vrh tega je pa eden izmed njih vrgel po nogah gorč špirit in jo tako ožgal, da je moralna v bolničko. Proti brezsrčnemu nastopi sodišče.

Z odra je padel v Trstu 28letni elektrotehnik Franc Oberlik. Zelo se je poškodoval.

Za poškodbami je umrl delevac Josip Medved, ki se je ponosredil v plavžu v Škednu pri Trstu.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi je izvolilo na svojem IV. rednem občnem zboru dne 22. t. m. slediči odbor: jur. Drago Marušič, predsednik; techu. Gvidon Gulič, podpredsednik; techn. Drago Justin, tajnik; techn. Viljem Kukec, blagajnik; techn. Alfonz Hrovatin, knjižničar; techn. Vekoslav Lušin, arhivar; techn. Svetko Martelanc, gospodar. Preglednika: phil. Zvonimir Bernot in jur. Lenart Lotrič.

Mednarodna panorama „Pod Tranco“ nas popelje prihodnji teden od Trsta po vsej zanimivi Dalmaciji do Kotora.

Cepljenje. Počenši s 16. majom t. l. se bodo vsak četrtek popoldne ob treh brezplačno stave koze v veliki dvorani „Mestaega doma“.

Kako se izvije iz kleč. Igrala sta v neki gostilni dva gosta marjaš. Pri igri je imel srečo oni, ki je imel v žepu že italijanov denarja, a njegov soigralec pa, ki se je še za onih par beličev, s katerimi je prišel v gostilno, hudo tresel, je imel skozinsko smolo. Slednji dobi vendar še precej dober list, katerega mu je nasprotnik zasolil s „kontro“, ta da nazaj „ré“ in tako je šlo dalje do najvišje stopnje in začela sta usodino igro, katere konec je bil, da je bogatejši zmagal in zahteval takoj denar, katerega mu pa njegov revnješi soigralec, katerega pa sicer ni poznal, ni hotel dati, češ, le igraja še dalje, bom že nazadnjé plačal. S tem pa oni ni bil zadovoljen in očital mu je, da nima denarja. Pri tej debati sta zrastla do stropa in pri tem potegne petičnik iz žepa denarnico ter pomoli siromašnejšemu pod nos par desetakov, češ, jaz imam desetake, vi pa še krajcarjev ne. To je pa tega tako razburilo, da vzame klobuk, skoči pokonci in začne kričati: „Je to kakšen denar, čakite že pet minut vam prinesem polno pest desetakov“ in odšel. Igralec je potem čakal in čakal, žeče, da bi ga oigral še za one bankovce, a ker navedena le ni bilo nazaj, se je strastnemu igralcu šele zasvetilo, da ga je na ta način pustil obsedeti in piti na medvedovo kožo.

Obstrelj se je snoti okoli 7. ure prostak ces. in kr. 27. pešpolka Robert Schaden, ko je stal na straži na vojaškem strelščku s službeno puško v levo nogo pod kolenom in se močno poškodoval, nakar so ga prepeljali v garnizijsko bolnišnico. Se je s tem li hotel napraviti z vojaški stan nezmožnega, ali je bila to le nesreča, ni znano.

Nogo si je zlomil danes po noči v topnici vojašnici konj, ki se je odvezal in ušel iz hleva. Konja so potem pobili in je prišel poj konjki mesec Stückler.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpaljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 Hrvatov in 5 Slovencev. V Heb je šlo 70, v Prusijo 25, na Westfalsko pa 70 Hrvatov.

Izgubila je neka gospodina zlato zapestnico, vredno 30 K.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega

društva „Merkur“. V službo se sprejmejo: 2 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondenta, 1 kontorist, 8 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecijske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 4 pomočniki modne in galanterijske stroke, 1 kontoristinja, 1 prodajalka, 2 učenca. — Službo imajo: 4 knjigovodji in korespondenti, 3 kontoristi, 14 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika šlezničke stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 12 kontoristinja, 3 blagajničarke, 6 prodajalk. — Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Delovanje mestne posredovalnice za delo in stanovanje. Mestni trg štev. 27, telefon štev. 99. Od 12. do 25. aprila je dela iskal 16 moških in 31 ženskih uslužbencev. Delo je bilo ponudeno 23 moškim in 35 ženskim uslužbenecem. — V 53 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 25. aprila je došlo 919 delojemalcev in 1041 delodajalcev. V 574 slučajih se je delo sprejelo. — Delo dobe takoj moški: 2 ključavnici, 1 pečar, 1 krojač, 1 vrtnar, 3 vrtni delavec, 1 laborant, 9 trgovskih slug, 2 gostilni slugi, 2 kočijaž, 13 konjskih hlapcev, 4 delavec, 1 hišni sluga. Ženske: 2 šivilj, 5 natakarice, rač. in pomočnih, 2 gostilniški kuvarici, 16 gostilniških dekle, 3 orožniške kuvarice, 6 sobaric, 7 kuharic, 27 deklic za vsako delo, 3 deklice k otrokom, 3 strežnice, 6 tovarniških delavk, 5 dekel za kmetsko delo. Vajenci za fotografiski in strojarski obrt. — Dela iščajo moški: 1 knjigovodja, 2 skladisnika, 1 strojniki, 2 pisarja, 1 logar, več pisar, slug, 1 oženjen kočijaž, 1 majar, ženske: 1 otroška vrtvarica, 2 trafikantinji, več prodajalk raznih strok. — Oddati je razna stanovanja in več mebliranih mesečnih sob. — Pisemnim vprašanjem je priložiti znak za odgovor.

Najnovejše novice. Donava je stopila čez bregove v spodnjem toku ter provzročila poplave. V hudi nevarnosti je bolgarsko mesto Vidin.

Užaljeni Wolf. Bivši poslovnik toži Schönererjevo glasilo „Ascher Nachr.“, ki mu je očitalo, da je zahteval od vlade podporo.

S klobasami se je zastupil v Budapešti profesor Vajda z ženo in 16letnim sinom. Mož je umrl, žena in sin pa sta v bolnišnicu.

Dunajski Čehi si ustanove spošno nadaljevalno šolo.

Vera in hlače. Krojači v New Yorku so imeli nedavno veliko zborovanje, na katerem so sklepali, ali bi ne kazalo zopet vpeljati hlače dolokenice, večina pa je pri tem živila, da si je današnji moški svet tako pokvaril noge, da so za kratke hlače pretanje. Zborovanje je porabilo glasilo londonskih krojačev za daljšo razpravo o dolgih in kratkih hlačah. Še v prejšnjem stoletju so se smatrale na Angleškem dolge hlače za brezverske. Leta 1812. so izdala vseučilišča svarilo, da je vsakega slušatelja, ki bi prišel k predavanjem v dolgih hlačah, smatrati za nenavzčega. Osem let pozneje so škofje ukazali, da noben duhovnik ne sme stopiti v dolgih hlačah na pričnico. Metodisti pridigar Rey Huab Bourne pa je celo izjavil, da nihče ne pride v nebesa, ki je na svetu nosil dolge hlače.

Kako živijo voditelji socialistov. Socialist Lassalle je dobival od grofice Hatzfeld dosmrtno penzijo v znesku 7000 mark. Ubit je bil v nekem dvoboju, ki ga je imel radi neke deklice. Bebel živi v razkoju ter je posestnik velikega premoženja. Volmar ima krasno vilu; Dik ima več dohodkov nego nemški državni kancelar, Liebknecht je samo za urejevanje lista dobral 72.000 mark; propagatorji socialne demokracije dobivajo po 5, 6 in 7000 mark na leto. Vse to se jemlje iz davka, ki ga plačujejo delavci, ki je leta 1904. dosegel 20 milijonov mark. Neka sodnijska preiskava je dokazala, da je n. pr. poslovni Fochter vzel iz strankine blagajne devet tisoč mark, da je z njimi poplačal svoje privatne dolbove. V tiskarni berolinskega socialističnega lista „Vorwärts“ (ki ga je urejeval Liebknecht) ne drži se ni Surno delo, ki ga hočejo socialisti izvajevati za druge, niti nedeljski počitek. Delo se ne prekine niti ponodi; toplota ročajskih strojev dosega 28 stopinj. Medtem prinaša ta list na leto 600.000 mark čistega prihodka. To je povsem kapitalistično podjetje pod zastavo socializma.

Proti duhovniškemu želenskemu nadzorstvu. V pruskih zbornicah se je zopet razvilo vprašanje o nadzorstvu v ljudskih šolah. Liberalni in napredni elementi protestujejo proti temu, da se prepriča nadzorstvo šol duhovnikom. Splošno je mnenje, da si duhovništvo v taki službi zagotovi

prava, ki mu ne gredo ne po socijalnem stališču, ne po izobražbi, zakaj duhovništvo nima nikake pedagoške izobražbe. Duhovnik manjka v prvi vrsti psihološka in metodična izobražba. Nadzorni službi izrabljajo duhovnike v svoje zobične namene z nekakim gospodarskim tonom. To je najbolj opažati v šolskih knjižnicah, kjer manjkojo vse spisi o fiziki, naravoslovju, geografiji in sploh o modernem znanstvu. Župnik, ki ima nadzorstvo nad šolo, se smatra za gospodara šole, a učitelji mu je le gost. — Vse to velja še v večji meri tudi pri nas, kjerkoli gospodari pri kraju nad šolskem svetu duhovnik.

Popar v peku. Zloglasni maški ropar Raizuli se je naveličal rasburljivega roparskega življenja ter sklenil iti v pokoj in se posvetiti kupodijui. Naselite se hoče v Evropi, in sicer v južni Spaniji, da učiva v miru sadove svojega trudopolnega življenja. Njegovo premoženje se ceni na tri milijone. Njegovi prijatelji so odpovedovali na Španijo, da najamejo ladjo z zanesljivo posadko, ki naj prepelje roparjev zaklade v Evropo. Celo sultanovo brodovje — sestoječe iz dveh ladij — pa preži neprestano, da bi Raizuli z naropanimi zakladi ne učel iz dekele.

Miliardarjeve muhe. Mehinski miliardar Pedro Alvarado je že dvakrat ponudil svoji očetnjavi, da ji poplača vse dolbove, a država je obakrat ponudbo odklonila. Sedaj je ponudil državi 40 milijonov za zdrževanje polka, ki bi naj iztrebil Indijance. Alvarado je sploh čuden gospod. Svoji pokojni ženi namerava postaviti spomenik, za kar porabi 40 centov čistega srebra. Pred 20 leti je bil Alvarado ubog ruder, ki je služil na dan 3 krome. Našel pa je bogate srebrne žile, in danes ima na teden 4000 kron dohodkov ter je skoraj najbogatejši mož na svetu.

Francoska vseučilišča. Francoska vseučilišča imajo v tekočem šolskem letu 35.638 slušateljev in 2259 slušateljic, skupno tedaj 38.197. Med slušatelji je 33.399 Francozov in 2239 inozemcev, med slušateljicami pa 1364 Francozov in 1195 inozemcev. Potem študira na Francoskem 3434 inozemcev. Po fakultetah se razdele: jug 15.551 (124 žensk); medicino 8297 (796 žensk); lekarništvo 2290 (66 žensk); literaturo 5710 (1105 žensk); naravoznanstvo, filozofijo itd. 6349 (468 žensk). Samo pariško vseučilišče šteje 15.789 dijakov, med temi 7032 juristov, 3369 medicincev, 4435 mordroslovcov in 953 farmacevtov. Potem sledi Lyon (2783), Toulouse (2675), Bordeaux (2496), Nancy (1841), Montpellier (1752), Lille (1580), Rennes (1498), Aix - Marseille (1269), Dijon (966), Poitiers (962), Grenoble (896), Caen (814), Besançon (325) in Clermont (281).

Nova razdelitev Dunaja po okrajih. V sledi delnega zakona z dne 2. februarja 1907. so se dunajski okraji znatno spremenili. Večina okrajev se je razširilo, in sicer je pridobil 15. okraj 7 ha, 17. okraj 4 ha, 12. okraj 3 9 ha; zmanjšali pa so se: 5. okraj za 5 ha, 14. okraj za 4 8 ha, 19. okraj za 3 6 ha. Seveda se je tudi število prebivalstva spremnilo, tako da je imel po štetju leta 1906. 16. okraj 177.599, 2. okraj 158.047, 3. okraj 155.963, 10. okraj 147.190, 9. okraj 109.501, 5. okraj 107.639, 17. okraj 105.165 prebivalcev. Najmanj prebivalcev imajo, kakor dosedaj, 11. okraj 44.412, 15. okraj 46.927 in 19. okraj 47.936. Po novi razdelitvi je imel Dunaj koncem l. 1906. 1.962.064, a danes ima že precej nad 2 milijona prebivalcev.

S sablijo nad vlak. Na kolodvoru v Kóleuföldu (Ogrska) je te dni neki brambovski stotnik letal z golo sablio po progi ter hotel ustaviti vsak vlak. Zeležniško obje je takoj uvidelo, da ima opraviti z umobolnim ter so brž poklicani reševalno društvo, ki je z veliko težavo razorilo zbesnelega častnika ter ga odvedlo v blaznico. Nesrečne je stotnik Žiga Kiraly iz Munkača.

Volline.
(Posvetenim posvečeno).
Motto: „Ni moje kraljestvo od tega sveta —“
to Kristusov izrek je, izrek je boga.

Kaj mar mi molitve,
kaj maša mi mar,
sedaj so volitve,
pozabljen oltar.

Pozabljen misale,
pozabljen brevir
in znanе device
prijažnih manir.

Naj spoved počiva —
in proč verouk —
bolj važen sedaj je
volilni „poduk.“

Kot maša volilni
bolj svet imenik,
sestavljen po naše
pošteni lažnik.

Ne čujemo prošenj
duš jednih iz vio:
Volitele slepit,
to naš je poklic.

Kot sredstvo volilno
nam ljuba jo laž
in čuti jo mora
sovrag in pristaš.

Če laž ne zadošča,
za vrsti hudir,
nebesa in vice,
peklenski kvartir.

Ljubljani do brata
nas Kristus uči —
prepir in sovraštvo
oznanjam o mi.

Laži in spletarstvo,
sovraštvo, prepir —
to naša deviza,
to naš je panir.

Telefonska in brzjavna poročila.

Belgrad 27. aprila. Zastopniki Slovenije in Jugoslavije morajo biti neodvisni rodoljubi, jeklenega značaja, trdnega srca in ljubitelji napredka. Proč torej s počasnimi kimovci in mlačnimi Jarezi Te je duh časa prehitel. Bratje — na noge! Živio Hribar, vri Jugoslovan!

Belgrajski Slovenci.

Dunaj 27. aprila. Ebenthaler strupeni članek zoper koalicijo svobodomiselnih Nemcev, Čehov in Poljakov, ki naj bi potisnila nemške in jugoslovanske klerikalce v manjšino, ni, kakor sodijo različni listi, čisto iz trte izvit. V merodajnih krogih se smatra tako koalicijo kot skoro zagotovljeno, če bodo omenjene stranke pri volitvah le dosegle toliko mandatov, da bodo imele zadostno moč, uresničiti svoj načrt.

Dunaj 27. aprila. Po gorah okrog Dunaja, na Gornjem Avstrijskem in Solnograškem kakor po vsej južni Nemčiji je zapadel sneg.

Trst 27. aprila. „Piccolo“ joka, da izgubi njegova stran ka ene ne dva italijanska mandata v Istri in to vsled kompromisa med Hrvati in italijanskimi klerikalci.

Lovran 27. aprila. Župan Lueger je danes zjutraj odpotoval na Dunaj.

<b

Slovenci in Slovenke! Ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani¹⁴.
Uradni kurz dun. borze 28. aprila 1907.

	Doma	Blag.
10% majška renta	98.50	98.70
10% srebrna renta	99.95	100.16
avstr. kronska renta	98.50	98.70
zlata	116.90	117.10
ogr. kronska renta	94.35	94.55
zlata	112.50	112.70
posojilo drž. Kranjske	98.50	99.30
posojilo mesta Splet	104.60	101.50
Zadar	99.85	100.85
bca-herc. členiško posojilo 1902	99.70	100.65
češka drž. banka k. o.	100.00	101.05
zast. pisma gal. del.	105.70	106.70
hipotečne banke	100-100	100-100
pešt. kom. k. o. i	100-100	100-100
z. pr. zast. pisma Innerst.	99.75	100.75
brniliške	100-100	100-100
zast. pisma ogr. cont.	100-100	100-100
drž. hranilice	100-100	100-100
z. pia. ogr. hip. ban.	100-100	100-100
obi. ogr. lokalnih žel-	100-100	100-100
ješnic d. dr.	100-100	100-100
obi. češke ind. banke	100-100	100-100
prior. lek. želox. Trst	99.90	99.75
prior. dolenskih bol.	98.75	99.75
prior. jek. žel. kup. 1/4	303.75	305.75
avstr. pos. za žel. p. a.	100.75	100.75
Broček	210-212	210-212
od I. 1890	258	264
od I. 1894	148.50	150.50
češka	270.50	280.50
nom. kred. i. omestje	282.75	292.75
ogr. hranilice	246	256
zg. hranilice	96.25	106.25
zg. hranilice	189.50	190.50
zg. hranilice	217.00	23.70
zg. hranilice	437-447	447-457
zg. hranilice	80-90	90-96
zg. hranilice	90	96
zg. hranilice	58-65	65-70
zg. hranilice	45.75	47.75
zg. hranilice	27.50	29.50
Rudolfove	63	73
Salcburške	18	18
Danajske kom.	481	491
Bratček	133.75	134.75
Bratček	781.25	825.25
Bratček	176.40	177.50
Bratček	662.75	663.75
Bratček	774	775
Bratček	242.50	243.50
Bratček	728	730
Bratček	607.25	608.25
Bratček	268.00	269.00
Bratček	561.00	562.00
Bratček	269	271
Bratček	558	561
Bratček	145	148
zg. cekin	11.86	11.40
zg. franki	19.12	19.14
zg. marke	28.48	29.56
zg. avstrijske	24.05	24.18
zg. austrijske	17.57	17.75
zg. austrijske	95.85	96.55
zg. austrijske	2.51	2.52
zg. austrijske	4.84	5

Zitne cene v Budimpešti:
Dne 28. aprila 1907.
Termín.

	za maj	za oktober	K	8.80
Rá	za maj	za oktober	žel.	9.19
Koruta	za maj	za oktober	žel.	7.64
Orez	za maj	za oktober	žel.	5.74
	za maj	za oktober	žel.	6.88

10-15 višje.

+
Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebitko vest, da je Bogu Vsegomognemu došlo, poklicati k sebi našo predobro, iskreno ljub jeno matej in tašč, gospo Marija Florjančič

soproga užitinskega prejemnika ki je danes ob 8. uri zvečer, po dolgem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 70 let, premirita.

Pogreb nepozabne rajnice bude v nedeljo, dne 28 aprila ob 4. pop. iz hiši žalost, Dunajska cesta št. 31, na pokopališče k Sv. Krizu.

SV. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Drago pokojnico p. ipočitamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1907.

Žalujči ostali.

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so našega preljubega očeta, oziroma starega očeta, tista in strica, gospoda

Jurja Oblaka

obiskovali v njegovi dolgi in mučni bolezni, ob priliki njegove smrti nas tolažili in ga spremili k zadnjemu počitku; lepa hvala tudi za lepe darovane vence in krasno petje.

V Litiji, dne 26. aprila 1907.

Žalujči ostali.

1417

Teško prebavljenje
kater v želodou, dyspepsije, pomanjkanje
sleti do jedij, zgago itd., kakor tudi
katarji v sapniku,
zaslzenje, kašelj, hripost so one bolesni, pri katerih se

GIESSHÜBLEK
alkalidna klinika
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z
osobitim uspehom. 54-3

V Ljubljani se dobiva pri Michaelu Kastnerju
in Peteru Lassniku v vseh lekarnah, večjih
specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Absolviran

trg. akademik

išče službe.

Št. 17, Ljubljana. Posto restante.

Sprejme se takoj

šivilja in učenka

pri gospo Borzin, Wallovo ulice

1410 1

Gostilna

pri Raku, na Krakovskem nasipu

št. 4 v Ljubljani, se takoj odda na

račun. 1415-1

Modem

konjski hlapec

se takoj sprejme. Mesečna plača

80 krov. 1419 1

Zaloga piva Reininghaus v

Šiki pri Ljubljani.

Depremčljive

pelerine

(za turističke in lov)

iz velblodje dlake

ali lodna, za gospe,

gospode, deklice in

dečke v najboljši

kakovosti

priporočata 1413-1

Gričar &

Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

<p

Primerne službe

idče orož. postajevodja v p., oženjen, zanesljiv, z dobrim izpričevalom, govor in piše slovensko in nemško ter potrebuo hrvatsko. Službo nastopi lahko takoj ali po dogovoru. — Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“. 1395—3

Več stanovanj

z eno, dvema ali tremi sobami je takoj ali ob četrletju oddati v novih hišah Ilijie Predoviča na Selu.

Natančneje se pozive na Ambroževem trgu št. 7. 1267—3

Lep lokal

sredi trga v Tržiču št. 95, na najlepšem prostoru, poraben za kakšno trgovino, se odda s 1. maimikom. Istotam tudi lepo stanovanje v I. nadstropju. — Več se izve pri J. Deu v Tržiču (Gorenjsko). 1292—4

Dobro idoča

gostilna

se odda za majev termin. Reflekto se na dobro kuharico s kavcijo.

Ponudbe pod „A. B. 42“ na upravn. „Slov. Naroda“. 1350—4

Čevljarskega pomočnika

za moško in žensko delo, spretnega, sprejme takoj

Ivan Zamljen, Ljubljana. 1377—2

Avtom. pasti na veliko.

Za podgone fl. 2—, za miki fl. 1:20. Ujame se jih brez nadzorstva v eni noč do 40. duha ne ostane, nastavlja se samo „Eclipse“, past za ščurke, ki jih ujame v eni noč na tisoč. Stane fl. 1:20. Povsod najbolji uspeh. Razpoložja po povzetju J. Schüller, Dunaj II, Kurzbauergasse 4/30. Prenogoz zahval in priznanj 3120—20

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.

Od 28. aprila do 4. maja 1907:

Spomini na nemško-francosko vojno leta 1870/71.

Reelno in dobro! Prekrasna žepna ura in veržica za samo fl. 1:40

50.000 komadov

nakupljenih zaradi opustitve neke švicarske tvornice za ure, zaradi tega razširjenih prek. Gloria srebrno 36 urno precizisiko uro remontoarko z lepo posloženo veržico z obeskom, natančno idočo, kar se tri leta pismeno jamči, za samo gld. 1:40

Po povz. razpoložja I. zaloge blaga S. Kohane Krakov št. 37.

Za neugajajoče denar nazaj. 1326

Mnogo zahvalnih pisem.

Vsak

ki hoče vedeti, koliko naj plača za poroko, krste in pogrebe, naj si kupi knjižico

Cerkvene pristojbine

(četvrtina) veljavne za Kranjsko, Koroško in Štajersko. — Te pristojbine so določene vsled doličnih postav.

Kdo plača duhovniku več, kakor je po postavi treba, meče denar prot.

Knjižica velja 20 krajev. In se dobi pri

Juriu Kalanu

vus Hostu štev. 3 pri Škofiji Loki.

Manj kot 5 knjižic se ne oddaja.

Za knjižice izpod 20 izvodov naj se priloži poština. Kdo vzame nad 20 knjižic, jih dobi poštine prosto.

1141 4

Kako si upaš mi prinesti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Lepo stanovanje

popolnoma separirano, v I. nadstropju, z električno razsvetljavo, obstoječe iz 2 velikih sob s predsobo (ali kuhinjo) se takoj odda. 1401—1

Vpraša naj se Pred škofije 3/I, dop. ob 11., pop. od 2. do 3.

25,000.000 poizvedb
je podelila 818—2
zveza „Creditreform“

Pišite zaradi pristopa po prospekt št. 19 na duštu „Creditreform“ Gradeč, Hayding. 10.

Staro Železo
baker, svinec in mednino
kupuje po najvišjih cenah
Fr. Šupica

v Ljubljani, 1084—6

Marije Terezije cesta štev. 1 in Valvasorjev trg štev. 6.

Graščinska uprava dr. Geyze
barona Raucha v Lužnici
posta Zaprešič prodaja svoj

konjak
počenši od 5 l do 25 l po K 6—, od 25 l do 100 l po K 5— iz Zaprešiča.

Nadalje prodaja 790—10

kostanjeva drevesca
za nasaditev, visoka po 2—3 m in debela po 4—6 cm po 100 K za 100 komadov; visoka po 3—4 m in debela po 6—8 cm pa po 150 K za 100 kom.

Od 28. aprila do 4. maja 1907:

Specmini na nemško-francosko vojno leta 1870/71.

Reelno in dobro! Prekrasna žepna ura in veržica za samo fl. 1:40

50.000 komadov

nakupljenih zaradi opustitve neke švicarske tvornice za ure, zaradi tega razširjenih prek. Gloria srebrno 36 urno precizisiko uro remontoarko z lepo posloženo veržico z obeskom, natančno idočo, kar se tri leta pismeno jamči, za samo gld. 1:40

Po povz. razpoložja I. zaloge blaga S. Kohane Krakov št. 37.

Za neugajajoče denar nazaj. 1326

Mnogo zahvalnih pisem.

Vsak

ki hoče vedeti, koliko naj plača za poroko, krste in pogrebe, naj si kupi knjižico

Cerkvene pristojbine

(četvrtina) veljavne za Kranjsko, Koroško in Štajersko. — Te pristojbine so določene vsled doličnih postav.

Kdo plača duhovniku več, kakor je po postavi treba, meče denar prot.

Knjižica velja 20 krajev. In se dobi pri

Juriu Kalanu

vus Hostu štev. 3 pri Škofiji Loki.

Manj kot 5 knjižic se ne oddaja.

Za knjižice izpod 20 izvodov naj se priloži poština. Kdo vzame nad 20 knjižic, jih dobi poštine prosto.

1141 4

Dobičkanosnega in gotovega zaslужka

dobe v tej dekeli pridni ljudje, ki se hočejo pečati z izdelovanjem žganja, rumu in likerjev. Izkušen in zanesljiv strokovnjak tako izdelovaliča popolnoma uredi za delo in tudi preskrbi conceijo za izdelovanje.

Pisma na upravn. „Slov. Naroda“ pod „strokovnjak“. 1369—1

Panorama International
Pod trančo 2.

Razstavljen od nedelje 28. aprila do včete sobote 4. maja 1907:

Dalmacija in Trst.

Popolna oprema za novorojenčke otroške perilo

v zalogi za vsako starost pripomočka znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA.

Perilo lastnega izdelka.

1870 Ustanovljena 1870.

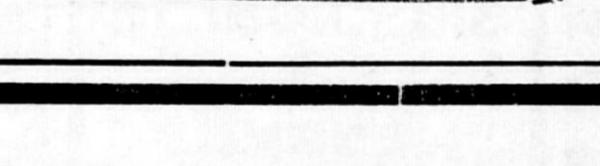
desertina vina,

italijanska

rebujla, višane,

brdska vina,

Prisina tirolska

zidovske ulice št. 3.

zidovske ulice št. 3

Dolenjske Toplice

na Kranjskem, dol. železnic postaja Straža-Toplice.

Gorek vredec 38° C. plavajo in kopalni terapije. Izredno učinko za prehlad, revmatizem, izbič, nevralko, boleze in ženske bolozne. Veliki kopališki bazen, oddeljeno kopeli, mahovito kopeli. Rankino opremljeno tujko, igralno in dražabne sobe. Dobre in cene restavracije. Življenja od 1. maja do 1. oktobra. 1895 1

Prospekt in pojedinačna daje brezplačno Kopališka uprava.

Naznanično.

P. n. gospodom odjemalcem koksa si dovojujemo s tem vlijudno naznaničiti, da smo radi tega, ker so cene angleškemu premogu v kratkem času dvakrat poskočile, tudi mi primorani cene koksu od 1. maja t. l. počenši pri vsakih 100 kg povišati za 40 vinarjev.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1907.

Ljubljanska pilmarna.

Domaća tiskarna.

Vsekodnevno svoj 1-stni tiskar!

Z mojimi tiskalnimi aparatimi s kavčkovimi črkami lahko vsekodnevno takoj tiskam: posnetnike ali naslovne karte, avize, okrožnice, uradna povabilka itd. Enkratna sestava omogočuje na tisoč odstikov. 1239-3

Cena z vsemi pritiskinami: 65 škr. . . . . K 1-; 140 škr. . . . . K 240; 354 škr. . . . . K 6. -; 90 škr. . . . . K 140; 211 škr. . . . . K 4-; 468 škr. . . . . K 720; 120 škr. . . . . K 2-; 285 škr. . . . . K 480; 680 škr. . . . . K 10-; 809 škr. . . . . K 12-.

Za K 3— okusno izvršena gumasta štampilja do 4 vrst besedila, neomejene stanovitosti v elegantni kaseti z vedno trajnim barvalnikom.

J. Lewinson, tiskarica za štampilje in livarnica gumastih črk. Cenik zastonj. — Dunaj I/22 Adlergasse 12. Podružnica v Odesi na Rusku. — Zastopnik se ističe.

Št. 886

1386

Razpis.

V svrhu dobitve škic za projektirano poslopje meščanske šole v Postojni razpisuje c. kr. okrajni šolski svet z tem dve nagradi:

I. nagrada: 450 kron
II. nagrada: 250 kron

Obrok za vlaganje škic se določa

do 15. junija 1907.

Kot sodniki glede razpisanih nagrad so določeni sledči gg.: I. Böltz, c. kr. stavni svetnik, I. Klinar, c. kr. dež. stavni svetnik, J. Jakše, c. kr. inženier, I. Duse, stavni svetnik in J. Brinar, ravnatelj meščanske šole.

Dotični pogoji, stavni program, z načrtom lege i. t. d. vred se morejo dobiti pri c. kr. šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 17. aprila 1907.

Razpis.

Za zgradbo naprave za vodno preskrbo vasi Laže pri Senožečah, politični okraj Postojna, na 10.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predloži do 5. majnika t. l. ob 12ih opoldne podpisanim županstvu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno kruno, je doposlati zapečetene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe naprave za vodno preskrbo v Lažah.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavne pogoje po vsej vsebinai da se jim brezpogoju ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavnih stroškov v gotovini ali pa v papilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Podpisano županstvo si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Oddaji ima končno pritrdirti deželnim odboru. 1384-3

Načrti, proračun in stavni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Zupanstvo občine Laže,

dne 15. malega travna 1907.

Fran Zetko.

Lepa birmanska darila.

Lepa birmanska darila.

Cenjene botrice in botri!

Pri nakupovanju birmanskih daril Vas vlijudno opozarjam na svojo veliko zalogu vseh vrst ur, veržic, uhanov, brošek, okraskov itd. po najnižjih zvorniških cenah. — Zaradi ogromnega prometa in ker razpošiljam svoje le pre vrste in priznano najboljše blago na vse kraje sveta, mi je mogoče vsakomur najbolje postreči z blagom kakor s ceno.

Z velespolovanjem se priporoča

1374-2

v Ljubljani H. SÜTZNER na Mestnem trgu nasproti rotova.

urar in trgovec z zlatino in srebrino

Veliki novi cenik, ki je ravnokar izšel, pošiljam zastonj in poštne prosto.

Nikijasta cilinder rem.

ura . . . . . fl. 245

Sreb. cilinder rem. ura 390

  anker. rem. ura 490

Srebrna veržica . . . . . 1—

  ženska ura 475

14 karat zlata ženska ura 1250

Zlati prstan 190

Zlati uhan 175

ura . . . . . fl. 245

Sreb. cilinder rem. ura 390

  anker. rem. ura 490

Srebrna veržica . . . . . 1—

  ženska ura 475

14 karat zlata ženska ura 1250

Zlati prstan 190

Zlati uhan 175

Velika zalog
prve vrste najmočnejših, po-
polnoma započitivih pre-
zierskih ur in kakov.

Glasshütte, Schaffhausen, Omegajce tvorniških osnov.

A. KUNST

— Ljubljana —

Zidovske ulice 4.

Velika zalog obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izboru.

Vsekrna narodila sejavijoča lastna in po znaki cel. Vse more se skrivačijo za znamenitostjo. — Pri izbranju narodilih naj se blagovati vzores vprist.

Ustanovljeno leta 1845.

1375-1

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje oblike ter zastorjev, baryterja in likanje suknja

na par.

Poljanski nasip —

Ozko ulice št. 4.

Sprejemališče

Ščelenburgove ulice štev. 3.

Porožba točna. Solidna cena.

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika,

ne tičči na želodec.

priporoča v največji izberi

Alojzij Persché

v Ljubljani

Pred Škoftjo št. 21.

1376-1

Pekarija

slaščičarna

in

kavarna

1377-1

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

= Žilljalke =

Glavni trg 6

Sv. Petra cesta 26

1378-1

Važno! Za Važno!

gospodinju, trgovcu in živinorju.

Najboljša in najcenejša pestrožba

za drogove, komiklje, zeliča, ovetje,

koranine itd. tudi po Kneippu, ustne

vode in zobni pršek, ribje olje, re-

idle in pospalne moko za otroke,

dišave, mila in sploh vse toaletne

predmete, fotografialne aparate

in petrehčilne, kirurgijske obvez-

zile vseki vrste, sredstva za desin-

fekcijo, vosek in pasto za til itd.

Velika mnoga najmočnejša rumna in

konjakna. — Zalog svežih ma-

relnih vod v solji za kopel.

Oblasti, kones, oddaje strupov.

Za živinorje

posebno priporočljivo: grenka sol,

svilna sol, zolter, ončjan, kolmoč,

krmlno apno itd. — Vnajma narodil

se izvajajoča točno in solidno.

— Drogerija —

1379-1

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovske ulice št. 1.

1380-1

Kupuje po najvišji ceni ram-

ne (sol), vodo, kurenje, se-

lina, slado, itd. itd.

PATENTE

vseh dežela in po svetu.

M. GELBHAUS

58-17

Indoor in najmočnejši patentni posrednik na Dunaju

VII. Siebensterngrasse 7, nasprotni c. kr. patentnemu uradu.

Prostovoljna razprodaja

špecerijskega in galanterijskega blaga, kakor tudi konjaka, raznih likerjev in drugih pijs, steklenin, prodajalniške in hišne oprave

ponajnižji ceni

radi smrti trgovca

1371-3

g. Karla Žabanija v Kranju št. 105.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

298-18
tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENCICA NA SVETU!
Neutpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši del katesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje Izborne

v Ljubljani, Wolfove ulice štev. 12

Številka telefona 218.

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Szantner jevi črevlji

Največja
zaloge

- Tennis črevljev za gospode, gospe, dečke in deklece.
- Amerikanskih črevljev za gospode in gospe.
- Otročjih črevljev v najboljših oblikah.

Pomladanske novosti.

edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Prva in največja zalogu črevljev na Kranjskem
F. SZANTNER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4. Ljubljana.
Ceniki zastonj in poštne prosto. Zunanja narotila točno proti povzetju.

212

Učenec ali učenka

veča slovenskega in nekoliko nemškega
jezika v govoru in pisavi, dobrih star-
šev, se sprejmeta v trgovino z me-
šanim blagom v Škočjanu pri Mo-
kronogu.

1867 2

Konjski hlev

(3 staje) s šupo itd. se dajejo v
najem.

1370—3

Vprašanja v Ljubljani v J. Kosler, I. nadstr.

Izdelovatelj vozov

FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogu novih
in že rabljenih 134—17

VOZOV.

Občudovanje vzbuja povsod novi „Titania“ parni hrzopralni stroj.

V tretjini prejšnjega časa se opere sedaj perilo blešeče belo ob manjšem trganju. Vsak otrok lahko vrti stroj! Pranje je zabava! Perice sploh ni treba! Priborani 75 odstotkov časa, mila in kuriva. Vsak stroj damo na poizkušnjo. Cene od K 54— naprej. Prospekti, lepaki, izpričevala zastonj. Zastopniki se isčajo.

Titania Werke, Wels št. 75, Gor. Avstrijsko.

Specjalna tvornica za parne pralne stroje, ovajalnike, hrzopralnike za živinsko krmlo, sejalne stroje in separatorje. 123—3

Munge

povsem iz kovanega
žeze, z valjci iz
trdega lesa.

Cene od K 40—
do K 100—

Pletetno jamstvo.

Koncesija

za gostilničko obrt, se takoj odda.
Več o tem v Vegevih ulicah št. 6,
I. nadstr.

1385—2

Ustanovljeno leta 1842.

ČEKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Mikloščeva cesta št. 6.

Igrške ulice št. 6.—

Telefon št. 154.

Lovske puške

vsah sistemov, priznano izdelki
prve vrste z največjim strelnim
učinkom, priporoča 127 16

Peter Wernig

o. kr. dvorni dobavitelj orožja
v Borovljah na Koroškem.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Še vedno najceneje in v veliki izbiri se dobivajo
traverze, železn. šine, cement, štorje, cevi
in trembe, mlatilniae, trijerji, slamoreznice,
pajkeljni, brane, štedilniki, crdje, mreže in
žice za ograje, ekovi, kuhinjska oprava
in vsa druga železnina pri firmi
Schneider & Verovšek
v Ljubljani, Dunajska cesta 16.
Edina zalogu amerikanskih kosilnih strojev iz Čikaga!

Zaloge skoro v vseh lekarnicah!

Herbabnyjev podfisorokisi

apneno železnati sirup.

Že 37 let zdravniško preizkušen in priporočan prsti sirup. Razkraja slez, blaži kašelj,
pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izborni za tvoritev krvi
in kosti.

Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče
in glav. razpečevališče:

Dr. Hellmanns lekarnica „zur Barmherzigkeit“

Zaloge pri gg lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Pristan samo s spodnjo
varstveno znako.

Prod ponaredbeni so svari.

Herbabnyjev

Sarsaparilla sirup.

Že 32 let uveden in vrlo preizkušen. Izborni, lahko deluječe odvajilo. Odstranja
zaprtje telesa in tega posledice. Pospešuje menjavanje snovi in tvori kri. Priporoč-
iščivo zlasti za pomladnje in jesensko zdravljenje.

Steklenica 1 K 70 h, po pošti 40 h več za zavoj.

814 8

na Dunaju, VII 1
Kaiserstr. 73—75.

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt

(prej banka L. C. Luckmann)

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 9.

Delniška glavnica in rezervni zakladki kron 183,000.000—

1105—12

se peča z bančnimi in menjalnimi operacijami "vsake" vrste, kakor: z nakupovanjem in s prodajo tuzemskih in inozemskih rent, zastavnih pisem, doluze, sredki, valut in deviz, priskrbuje in deponeju ženitovansko kavelje, prav tako tudi slišljene kavelje in vadile za udeležbo pri ponudbah, prejemlje v kranitvah in varstvo vrednostne papirje ter oskrbuje za njih uprave in revizije pri izkrahanjih, zavaruje srečko proti turzni izgubi, vnovčuje kupone in izkrabane vrednostne papirje pri svoji blagajni, dovoljuje predvemo na vrednostne papirje in spremema berzna narotila za tuzemsko in

inozemsko borze, prejemlje vloge za obrestovanje proti vložnim knjižicam na tekoči račun in na giro-konto, ter dovoljuje imenikom takih računov da smejo tudi z vso svojo imovino razpolagati potem coka a vista, izdaja obrestovno blagajniške liste, dovoljuje kredit na tekoči račun, okomčuje v tuzemstvu in v inozemstvu izplačne monice, ter jih prejemlje za inkasovanje, prepriča platičima nakazila, izdaja kreditna pisma za vse kraje tuzemstva in inozemstva, daje vestna navodila za nalačanje vsake glavnice.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Prospekt pošilja ravnateljstvo zdravilišča

1116-4

Železnica, prekrasna loga,
pošta in
telegraf.
Prospekti
zastonj.

„Popolnoma prenovljeno“. Novo hydro-elektrno-mehano-terapevtsko zdravilišče v velikem in modernem slogu. — Zdravljeno z mrzlo vodo, električne svetlobne in kopeli v banjah, inhalatorji, celice za segret zrak, električne masaze, solinčne kopeli, zdravilne gimnastike. Uspeno zdravilišče za bolezni v želodcu, črevih, na jetri in ledvičah, za kronično zaprto, hemoroidne, kamen, odbobeliost, sladkorno bolezen, protin, katărje in požiralniku in jabolku. Jako močni zdravilni vrečki, podobni onim v Karlovih in Marijinih varhi.

Nov hotel z dietetsko restavracijo in novim vodovodom za sladko pitno vodo.

Svoji k svojim!

Kdor rabi traverze in železniške šine za oboke, strešno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico naj se obrne na trgovino z železino

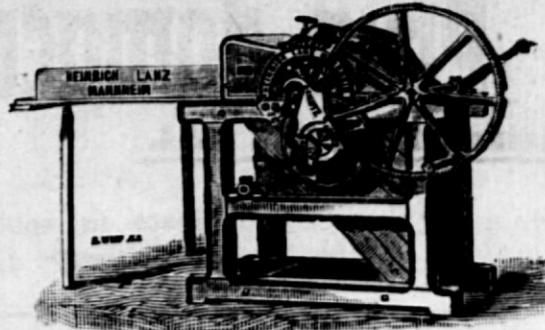
Marije Terezije cesta 1
zraven Figabira

Edino tam se dobri vedno svež portland in roman cement iz slovenskih tovarn devčke in trboveljske. Mreže in žica za ograje, travniške brane, plugi, štedilniki, tehniko, čistilnice za žito, oprava za mlekarne ter vse poljedelsko uredje.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko na zadnjem poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih silomereznic, mlatilnic in gospodinje. Ameriški stroji za košnjo in obračanje mrave vedno v zalogi.

1085-6

Svoji k svojim!

FR. STUPICA v LJUBLJANI

Valvuzorjev trg št. 6
nasproti Kriz. cerkev

Veletržci z vinom imajo lepo priliko kupiti okoli 1080-5
1000 hektolitrov vina

po zelo povoljni ceni. — Natančnejša obvestila daje uprava vlastelinstva Golubovec, pošta Stubica, Hrvatsko.

Mislite na
mnihovgraške čevlje

moški na trakove najfin. izdelani od gld. 6.90
damski na trakove najf. izdelani od gld. 5.75
damski nizki pariški najf. izdelani od gld. 3.90

Tvornica jamči za vsak par.

Popravljanja točno in cenó.

HENRIK KENDA

zaloga c. kr. priv. čevljarske tvornice
mnihovgraške. 1077-3

Lepa birmanska darila!

Zahtevajte samo „Union“ ure
ker so najboljše, švicarske,
le i. vrste. 1873-2

Srebrna cilinder rem.	fl. 3.20
" "	fl. 5—
" "	fl. 6.50
" "	fl. 7.50
Srebrna veržica . . .	fl. 1.15
" "	fl. 1.50
" "	fl. 2—
zlatna damska ura . . .	fl. 13—

Velika zaloga briljantov, zlatnine
in srebrnine.

FR. ČUDEN

Urar in trgovec na drobno in debelo nasproti franciš. cerkev v Ljubljani.

Veliki novi cenik s koledarjem tudi po pošti zastonj.

Ne berite

samo, ampak poizkusiti morate staro
prekušeno zdravilno
ili omlečnato milo Stockenford
Bergmann & Co., Bračane in
Bečin na Labi
prej Bergmannovo ilijiskomlečnato
milo (znamka 2 škrata), da dobite
belo polt brez peg in nežno kožo
na obrazu. 2349-44

Po 80 vin. ga prodajajo v Ljubljani
lekarnar J. MAYR, droug. A. KANC:
VIKTOR SCHIFFER, parf. OTON
FETTICH-FRANKHEIM.

Pred
nakupom
si oglejte velikansko 17

sukneno
zalogo ♦
R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalsko
17 ulice štov. 5.

Ostanki
pod ceno!

Dobro in ceno!

Klobuč cilindre in čepice
zaloznički in avstrijskih državnih uradnikov
nejnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča —
Hrvati ŠOKLJIC
Pod tranceto št. 2. Postojna celič. železnič.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

Iv. Fabiana nasl. Fr. Kham. Anton Krisper. Vaso Petričič. nasl.
Anton Korbar Ant. Kane, drog. Peter Lassnik. Karl Planinšek. Viktor Schiffer.
F. Grošelj. Mihail Kastner. Alojzij Lilleg. A. Sušnik. M. Spreitzer.
Adolf Hauptmann Edmund Kavčič. A. Mehle. M. R. Supan. Anton Stacul.
Karl C. Holzer. Herrrik Kenda. P. Mencinger. A. Šarabon. Fran Stupica.
Ant. Jemšinek. Josip Kordin. J. Perdan. Iv. E. Wutscherja Ferd Terdina.

Po vseh drugih krajeh na Kranjskem so zaloge povsod tam, kjer so
obešeni „Zacherlinovi“ lepkaki.

Dobro in ceno!
Anton Schuster

v Ljubljani, Stritarjeve ulice 7
priporoča

novosti

konfekcije za dame in deklice,
bluz, deških oblek, modnega
blaga za dame in gospode,
voile, batist, levantin, garniture;
najboljše belo blago za
perilo in vsakourstne preproge.

Solidna postrežba!

1341-2

Najnižje cene!

Vzorci na zahtevanje poštnine prosto!

Dobro in ceno!

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarne in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino
patentiranih

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“

(Strungfazlegel)

„Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeči naravne žgani, b) črni impregnirani.

Najljčnejše, najcenejše in najpriprostje strešno kritje.

Vsaki strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žlico prvezati, kar je gotovo velike važnosti
za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

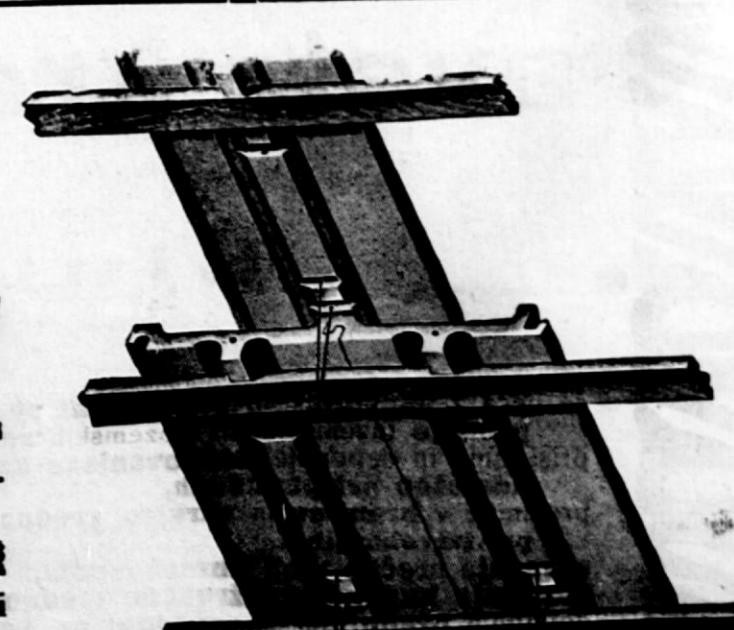
708-17

Vzorce in prospekti podljemo na želje preplačeno.

Takojenja in najzanesljivejša postrežba.

Indajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pastonšek

Sprejmejo se zastopniki.

Lastarna in sk „Narodne tiskarne“.